

CUPRINS

ORAȘELE DE SUB ORAȘ

pagina

7

REFACEREA ȘI MODERNIZAREA MUZEULUI BANATULUI (I)

pagina

7

Tradiție:

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ TIMIȘ

pagina

9

MIC ATLAS ADMINISTRATIV

pagina

11

Document

GREIN 2005

pagina

12

PROIECTUL PREȘEDINTELUI CONSTANTIN OSTAFICIUC

METROPOLA TIMIȘOARA

impact economic și urbanistic (I)

Problemele economice au făcut ca în perioada industrializării populația să se mute în marile orașe ale lumii. În ultimii 40 de ani fenomenul s-a accentuat și mai mult. Exemplul Coreei este elocvent. În anul 1960 avea 80% populație rurală, pentru ca în 2000 să aibă doar 20% din populație în mediul rural. În România este de așteptat ca procesul început în perioada interbelică să se accelereze rapid în viitorii zece ani, după integrarea noastră în Uniunea Europeană.

Dacă analizăm creșterea populației marilor orașe, datele sunt și mai elocvente. Astfel, în anul 2000, în Manila în fiecare minut se adăugau 60 locuitori, în Delhi 47, în Lagos 21. Ele au devenit metropole, centre de polarizare a țărilor respective. Timișoara nu se ridică la acest ritm, dar este unul dintre

orașele din România, alături de București, cu cea mai mare creștere din ultimii ani. Această creștere a populației se datorează faptului că în orașele amintite s-au creat noi locuri de muncă, care au făcut ca tot mai mulți oameni să vină în oraș pentru a căuta noi slujbe. Dacă nu se iau măsuri de planificare spațială, treptat regiunea din jur se va deșertifica, dezchilibrul dintre oraș și sat va crește. Orașul va deveni tot mai bogat și teritoriul din jur tot mai sărac, ca și în cazul orașelor citate mai sus. Oricum, metropola produce imens din punct de vedere economic. Ca să putem înțelege forța acestui fenomen de bogăție a metropolelor dăm câteva exemple: producția metropolei New York este mai mare decât cea a întregii Brazilii, producția metropolei Los Angeles este ju-

mătate din cea a Chinei, producția metropolei Londra este aproape cât cea a întregii Suedii, iar cea a Mexico-City este puțin mai mică decât cea a întregii Indii în anul 2000. În țările europene se încearcă echilibrarea acestor presiuni de creștere dintr-o regiune într-un singur pol. Orașele parcurg o nouă etapă în dezvoltarea lor, etapă în care, după fenomenele de concentrare urbană și structurare a suburbiilor petrecute până în anii 60, se extind fără limite, antrenând zone adiacente întinse. Aceste zone adiacente alcătuiesc entități socio-spațiale care au fost denumite, după mărimea lor, zone metropolitane sau regiuni metropolitane. Aceste zone cuprind metropola, cea care generează procese de interdependență cu celelalte localități din regiune.

[continuare în pagina 3](#)

FOENI

4

PECIU NOU

5

PERIAM

8

VARIȘ

9

DUȘTII NOI

10

CONSILIILE LOCALE, ÎNTRE SOLICITĂRI ȘI POSIBILITĂȚI

Liviu Borha, vicepreședinte al C.J. Timiș

Printre problemele pe care le ridică, nu o dată, primăriile în fața Consiliului Județean este și cea referitoare la solicitările acestora, în sensul obținerii de sume suplimentare privind finanțarea unor domenii (obiective) de interes local. De aceea, trebuie făcute câteva precizări legate de aceste solicitări. Și anume, faptul că instituția Consiliului Județean nu dispune de sume suplimentare față de cele repartizate la începutul anului 2006, conform Legii nr. 379/2005 privind bugetul de stat pe anul 2006, urmând ca rezolvarea unora dintre aceste obiective să fie luată în evidență în eventualitatea rectificării bugetului (în sensul suplimentării sumelor pentru echilibrare.)

[continuare în pagina 2](#)

VICEPREȘEDINTELE MARIUS POPOVICI

UN DECENIU ÎN SLUJBA TIMIȘENILOR

S-au împlinit zece ani (iunie 2006) de când inginerul Marius Popovici a devenit vicepreședinte al Consiliului Județean Timiș, făcând pe atunci echipă cu președintele Viorel Coifan și cu vicepreședintele Alexandru Factor. Format la Institutul Politehnic "Traian Vuia" din Capitala Banatului, realizat profesional la celebrul IPROTIM (ca șef de proiect), după Revoluție a muncit în Germania (1991-1996) ca inginer șef. A fost o experiență deosebită în cariera sa, care i-a adus respectul partenerilor germani și l-a ajutat să-și facă numeroși prieteni la Rosenheim sau Böblingen, oameni importanți pe care i-a capacitat mai târziu să ajute județul Timiș, mai ales după ce a devenit vicepreședinte al Consiliului Județean.

[continuare în pagina 2](#)

urmare din pagina 1

CONSILIILE LOCALE ÎNTRE SOLICITĂRI ȘI POSIBILITĂȚI

De asemenea, trebuie știut faptul că C.J. Timiș nu repartizează sume de echilibru pe obiective și destinații (cămine culturale, reparații de școli, reparații de drumuri comunale etc.), acest atribut fiind exclusiv cel rezultat din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, atribut al consiliilor locale. Acestea din urmă stabilesc și aprobă, în funcție de oportunitate, prioritate și disponibilități financiare, care anume obiective vor fi realizate, finanțate, într-un an bugetar.

O situație specială există în finanțarea cu sume defalcate din TVA nominalizate (direcționate) prin bugetul de stat pentru cheltuieli de personal din învățământul preuniversitar de stat. Deși, conform OUG nr 32/2006, au fost suplimentate sumele cu 5.213 mii lei pentru acoperirea diferențelor calculate pe perioada anilor 2001-2004, au rămas nefinanțate peste 8.665,47 mii lei (necesarul fiind de 13. 878,47 mii lei doar în acest caz), specificând însă faptul că de la începutul anului 2006 finanțarea acestui sector a fost descoperită cu peste 26. 696, 49 mii lei, astfel că la ora actuală există un necesar de sume pe anul 2006 de 35. 361, 96 mii lei.

Legat de Asistența socială, respectiv acordarea ajutorului social conform Legii 416/2001 privind venitul minim garantat, cât și acordarea drepturilor salariale ale Asistenților personali ai persoanelor cu handicap, începând cu anul 2006, sumele defalcate din TVA repartizate prin bugetul de stat pe anul 2006 nu mai sunt alocate

strict pe aceste capitole de cheltuieli (domenii), ci rămâne la latitudinea consiliilor locale alocarea prin bugetele acestora a sumelor necesare. Sumele comunicate consiliilor locale de C.J. Timiș prin adresa 1798 din 22.12. 2005 au fost fundamentate de Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului pe baza datelor existente și transmise de fiecare consiliu local, luate în evidență de Direcție și transmise C.J. Timiș. Conform necesarului și a sumei luate în calcul de CJT, rezultă că pe anul 2006 la acordarea Ajutorului social conform Legii 416/2001 privind venitul minim garantat procentul de acoperire din sume defalcate din TVA la bugetul de stat este de 68% (rămânând de acoperit la o posibilă rectificare de buget suma de 4. 434, 54 mii lei). La acordarea drepturilor salariale privind susținerea sistemului de protecție al persoanelor cu handicap, procentul de acoperire din sume defalcate din TV de la bugetul de stat este de 58,33 % (rămânând de acoperit din totalul necesar o diferență de 9.074,30 mii de lei la o posibilă rectificare de buget pe anul 2006).

Având în vedere această situație, Consiliul Județean Timiș a acționat în consecință, în sensul fundamentării necesarului de sume suplimentare și a înaintat spre competență rezolvare documentația către instituțiilor abilitate: Ministerului Finanțelor și Direcției Generale a Finanțelor Publice din județul Timiș.

MESAJ

ADRESAT UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV - TERITORIALE DIN JUDEȚUL TIMIȘ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale (cu modificările și completările ulterioare) nu există nici un fel de raport de subordonare a consiliilor locale față de Consiliul județean. Colaborarea și sprijinul acordat primăriilor locale trebuie să se deruleze în condiții corespunzătoare, pe diferite domenii, în baza solicitărilor transmise.

În această direcție, o bună colaborare în județul Timiș se remarcă în activitatea de actualizare a domeniului public local atestat prin H.G. nr. 977/2002 și H.G. nr. 1016/2005-lucrări care se derulează odată pe an, în baza hotărârilor Consiliilor locale. Este important, în acest context, să se cunoască foarte bine regimul juridic al bunurilor imobile inventariate de comisiile speciale constituite la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale. Totodată, recomandăm realizarea lucrărilor cadastrale pentru bunurile atestate prin H.G. ca aparținând domeniului public local, în sensul intabulării acestora în Cartea Funciară.

Recomandăm primăriilor beneficiare de mijloace auto destinate transportului școlar (alocate de C.J.T. în folosință gratuită) să gestioneze în bune condițiuni mijloacele

respective, astfel încât să se realizeze activitatea de transport școlar în cele mai bune condiții, cu respectarea traseelor prestabilite, a orarului de transport al elevilor la unitățile de învățământ, întreținerea tehnică a mijloacelor auto - pentru ca transportul elevilor să se efectueze în maximă siguranță - întreaga activitate de „transport școlar” fiind monitorizată atent de C. J. Timiș. De asemenea, recomandăm Consiliilor locale să acorde atenția cuvenită veniturilor rezultate din taxa percepută asupra mijloacelor de transport cu masa totală de peste 12 tone, venituri ce se pot utiliza în exclusivitate pentru lucrări de întreținere și modernizare, reabilitare și construire de drumuri locale și județene. Din aceste venituri, 60 la sută constituie venituri la bugetul local iar 40 la sută se constituie în venituri la bugetul județean.

E necesară urmărirea felului în care se întocmește și se ține la zi registrul agricol, care conține surse de date privind contribuabilii, apoi a modului de derulare a contractelor de concesiune sau închiriere, a termenelor de valabilitate a acestora, actualizarea redevenței sau a chiriei. Trebuie urmărită cu maximă atenție derularea contractelor de pășunat și încasarea taxelor la zi, ca și situația restanțelor de plată și a insolabilităților. Trebuie analizată eficiența folosirii apei potabile, concordanța între venituri și cheltuieli iar dacă se constată pierderi este indicat a se lua legătura cu Consiliul județean pentru întocmirea documentelor de modificare a tarifului. În cazul în care se constată contribuabili care nu plătesc la termen impozitele și taxele locale, trebuie luate măsuri ferme de executare silită a acestora.

LIVIU BORHA
Vicepreședinte al C.J. Timiș

UN DECENIU ÎN SLUJBA TIMIȘENILOR

Sunt cunoscute, și au fost deja intens mediatizate, numeroasele ajutoare materiale care au venit din Germania spre Timiș la insistențele - și diligențele- vicepreședintelui Popovici: mașini de pompieri necesare comunelor din Timiș, hidrofoare, mașini pentru transportul școlar intercomunal, pentru poliție, pentru uzul administrației C.J.Timiș, calorifere, calculatoare, biciclete, obiecte de mobilier, ajutoare pentru unități spitalicești. Domnia sa a capacitat atragerea de fonduri cât și de proiecte comune cu germanii.

Alături de ceilalți colegi din conducerea C.J. Timiș, Marius Popovici a știut să se pună cu abnegație în slujba cetățenilor, a timișenilor. Faptul că este un bun cunoscător al limbilor germană, engleză, franceză, italiană - doar s-a născut și a trăit într-un oraș cos-

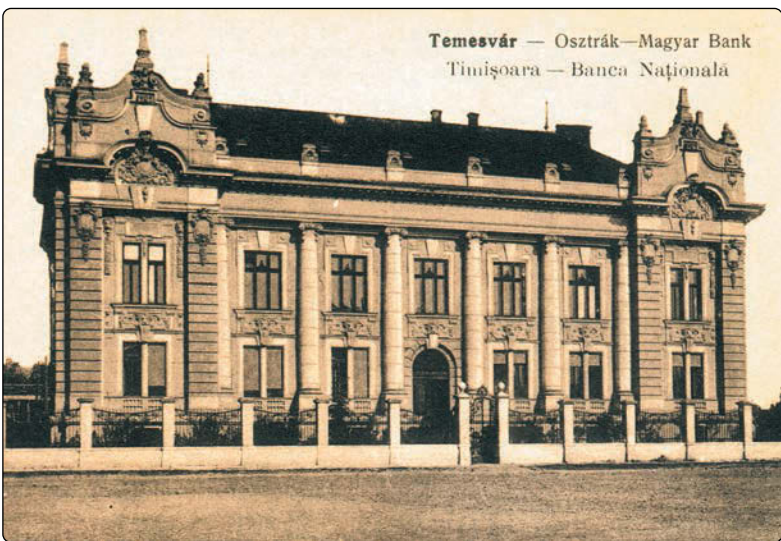
mopolit, așa cum este Timișoara (Temesvar-Temesburg)- l-a transformat într-un bun ambasador al plaiurilor bănățene, în lumea largă. De acolo de unde - cu aportul vicepreședintelui Marius Popovici - au venit în România mari firme străine care au investit masiv în județul nostru, au creat zeci de mii de locuri de muncă și au făcut ca șomajul în județul Timiș să fie extrem de scăzut, comparativ cu alte zone ale României. Au investit și investesc aici mari companii, precum Solectron, Rieker, Alcatel, Dura, Male, Hella, Siemens, Continental, Helvetica ProFarm, Frigoglass, Coca-Cola etc., autoritățile administrative județene creând atmosfera de seriozitate atât de necesară în relațiile noastre cu oamenii de afaceri din Occident. Vicepreședintele Marius Popovici a făcut ca

județul Timiș să aibă cel puțin doi prieteni siguri în Germania: Cancelarul Angela Merkel și doamna Susanne Karstner, vicepreședinta Bundestagului. D-na Karstner este cea care l-a sprijinit concret pe vicepreședintele Marius Popovici în realizarea unui important proiect româno-german și anume realizarea sistemului hidrografic de la Coștei. Începând cu cel de-al doilea mandat de vicepreședinte al C.J. Timiș, activitatea lui Marius Popovici se va lega tot mai strâns de societatea APCAN, o colaborare eficientă româno-germană, care vizează realizarea unor proiecte vitale în legătură cu canalizarea și alimentarea cu apă în mediul rural din județul Timiș.

C.T.

Metropola Timișoara – impact economic și urbanistic

Temesvár — Osztrák—Magyar Bank
Timișoara — Banca Națională

urmare din pagina 1

În Comunitatea Europeană există 80 de zone metropolitane; extinderea Uniunii la 28 de state membre înseamnă circa 480 de milioane de locuitori, din care 240-290 de milioane (50-60%) trăiesc în aproximativ 400 regiuni sau zone metropolitane.

În mileniul nostru, un oraș, ca să poată supraviețui, are nevoie de crearea unei baze economice diversificate, de dezvoltarea capitalului uman și de utilizarea în mod comercial a acestuia, de asigurarea rețelei de instituții de învățământ care să pregătească și să dezvolte forța de muncă potrivit cererii pieței, de asigurarea calității vieții privind cultura și mediul urban, de asigurarea accesibilității prin legături fizice și telecomunicații, de îmbunătățirea a capacității instituționale locale de a dezvolta potențialul economic local.

Dezvoltarea orașului metropolitan atrage resurse, afaceri și forță de muncă; influența acestuia crește în teritoriul înconjurător, astfel încât relațiile generate de interesele reciproce conduc, de cele mai multe ori, la presiuni privind cererea și oferta de bunuri și servicii, încărcări în trafic, distorsiuni în cererea și oferta de terenuri în perimetrul construibil, creșterea poluării, degradarea calității vieții în general, etc.

În cele mai multe cazuri vechile granițe administrative urbane nu mai pot fi respectate. Atractivitatea orașului metropolitan conduce la procese mai mult sau mai puțin controlate în zonele adiacente: amplasarea de zone de afaceri (producție, depozitare, servicii), dezvoltarea de zone de locuințe

(unele de lux, altele mahalale sărace), extinderea și agravarea problemelor de mediu (distrugerea pădurilor).

Erorile acestei creșterii spațiale fără reguli stabilite în prealabil pot conduce la o dezvoltare urbană necontrolată care poate produce:

- a. degradarea locurilor și spațiilor naturale periferice
- b. îndepărtarea grupurilor sociale unele de altele
- c. apariția unor nevoi noi ce presupun o deplasare motorizată crescută, o punere în pericol a bugetelor colectivităților locale, o rupere fizică și socială care se accentuează în sânul orașelor și a aglomerațiilor urbane, o supraconsumare a spațiilor naturale și rurale, o degradare a peisajelor și o irosire a resurselor naturale.

Pentru a evita aceste posibile erori și a reuși o dezvoltare durabilă a unei Zone Metropolitane este nevoie să se respecte câteva principii de bază, din care amintim:

- a. un echilibru între o modernizare la nivel urban, o expansiune controlată prin dezvoltarea spațiului rural, pe de o parte, și o conservare a spațiilor afectate de activitățile agricole, pe de altă parte
- b. o diversitate a funcțiilor urbane și o diversitate socială din mediul urban și cel rural
- c. o utilizare economică și echilibrată a spațiilor naturale, urbane, periurbane și rurale, controlarea necesității de deplasare și a traficului automobilelor, conservarea calității aerului, apei, solului, subsolului, ecosistemelor, spațiilor verzi, locurilor și peisajelor

naturale sau urbane, reducerea poluării fonice, protejarea ansamblurilor urbane deosebite și a construcțiilor cu caracter de patrimoniu, preîntâmpinarea riscurilor naturale previzibile, a celor tehnologice, a poluării generale.

Pachetul de activități minimale care transformă un oraș într-o metropolă sunt polii de excelență, funcțiile superioare, dintre care amintim: universitățile, centrele medicale, structurile de cercetare, întreprinderile cu înaltă tehnologie, marile infrastructuri culturale, sportive, de agrement, expoziționale, piețele financiare, sediile de mari firme europene și internaționale, un volum mare de schimburi economice și financiare, apartenența la mari rețele europene și internaționale prin accesibilitate europeană (autostradă, aeroport, tren rapid)

După ce s-au stabilit funcțiile unei metropole, următorul pas este cel prin care se stabilește distribuția așezărilor umane în interiorul acesteia. Ne interesează aceasta pentru a realiza o armonie între sate, orașele, orașe și metropolă, o adevărată rețea de așezări interconectate.

Există două extreme de care trebuie să ne ferim, și anume, fie o mulțime de așezări mici, care nu pot rezista la presiunea concurenței dintre marile metropole, fie ca întreaga populație să fie concentrată într-o singură metropolă, ca în cazul orașelor din Africa, și atunci se produce o deșertizare a restului teritoriului.

Societatea industrială a preferat pentru eficientizare doar varianta a doua. Populația a părăsit satele și orașele mici încărcând

marile orașe care ofereau locuri de muncă tot mai multe, educație tot mai bună, creștere economică tot mai mare și, până mai de curând, până la apariția tehnicilor IT, și informație tot mai bună. În anii '50 existau doar două megalopolisuri, și anume New York și Londra, iar astăzi avem 22!

Această distribuție ideală a așezărilor care poate oferi o armonie într-o regiune se realizează prin două nivele: prin distribuția spațială și prin cea statistică. Aceasta presupune, în mare, că în interiorul unei regiuni orașele de aceeași mărime sunt echilibrat distribuite în teritoriu, pe de o parte, și că există multe orașe mici care sprijină puține orașe mari, pe de altă parte. Aceste două trăsături au fost realizate concomitent după colonizarea urbană în jurul orașului Timișoara de la începutul secolului al XVIII-lea iar acest proces trebuie continuat și astăzi.

Sunt două rațiuni antagonice care conduc fenomenul de distribuție a așezărilor: există una economică, care conduce la concentrarea populației și o alta ecologică, care conduce la distribuția populației în teritoriu. În anii '90 ai secolului trecut în orice strategie de dezvoltare a unei zone apar aceste două obiective: obiectivul de creștere economică și cel de menținere a echilibrului ecologic. Pentru realizarea creșterii durabile s-a introdus de curând un al treilea obiectiv și anume cel de echilibru social.

Distribuția ideală într-o regiune se realizează pe două paliere:
1. Populația dintr-o regiune este distribuită în orașe de diferite mărimi, ca de exemplu un oraș

de 1.000.000 locuitori, 10 orașe de 100.000 de locuitori, 100 orașe de 10.000 de locuitori și 1.000 orașe de 1.000 locuitori.

2. Orașe de aceeași mărime sunt distribuite omogen în spațiu pe întinsul întregii zone sau regiuni. Această repartizare poate fi realizată prin politici regionale de planificare spațială, care reprezintă unul din scopurile regiunilor metropolitane. Din această distribuție rezultă distanțele optime pentru așezări de aceeași mărime după cum urmează:

a. distanța optimă pentru orașele de un milion de locuitori este de 400 km (între București și Budapesta este de 800 km și ar trebui să se afle un oraș de un milion de locuitori, care ar putea fi Timișoara)

b. distanța optimă pentru orașele cu 100.000 de locuitori este de circa 120 km. (Arad, Novisad, Szeged, etc.)

c. distanța optimă pentru orașele de 10.000 de locuitori este de circa 40 km. (Deța, Sânnicolaul Mare, Receaș etc.)

d. distanța optimă pentru orașele de 1.000 de locuitori este de 12 km (satele colonizate din Banat în secolul al XVIII-lea)

Aceste date preliminare susțin ideea că Timișoara este o posibilă metropolă, care are prefigurată toate funcțiile principale ale acesteia. Astfel, Timișoara trebuie să fie centrul unei regiuni care are nevoie de o populație mai mare de două milioane de locuitori și care trebuie sprijinită prin politici de planificare spațială, de interconectare adecvată cu toate așezările din zonă.

Foeni

Primarul Miomir Cizmaș:

Sunteți un primar „post inundații”. Cum trăiesc azi locuitorii din comuna Foeni?

Până la inundații o bună parte din populație a trăit din agricultură. În comună au existat aproximativ 70 de tractoare, satul Cruceni avea în jur de 100, la 4000 de hectare. Asta până în 20 aprilie 2005, dată care a schimbat total viața comunei Foeni. Digul unde s-a deversat apa nu a fost pe teritoriul comunei noastre, ci pe teritoriul localității Giulvăz, în amonte de Foeni, dar cu toate acestea noi ne-am implicat, obligația noastră fiind ca în cazuri de alertă, împreună cu Apele Române, să păzim digul. După această tragedie s-a trecut la reconstrucția sutelor de case distruse. Până acum s-au refăcut 300

Biserica ortodoxă română (1875)

“Strada caselor noi”

de case din 412 la Foeni, iar la Cruceni doar 70 de case, Cruceni fiind mai puțin afectat de inundații. Acum avem o importantă oportunitate, o bună parte din populație lucrează la două firme, una din Deta (Eybel) și una din Timișoara (Kromberg). Cele aproximativ două-trei sute de persoane care lucrează la aceste firme ridică nivelul de trai din comună. Rămâne problema celor care au lucrat înainte de inundații în agricultură. Pământul nu s-a putut lucra în primăvara aceasta decât în proporție de 30%. Mare bogăție nu o să fie...

Cum vă gândiți, totuși, să dezvoltați comuna?

Sunt cam cinci-șase persoane care au început accesarea de fonduri SAPARD cu ajutorul unor firme specializate de consultanță agricolă din Timișoara care realizează proiectele ce se dovedesc a fi eligibile. Din luna martie și până la sfârșitul lunii iunie am avut chiar oportunitatea de a beneficia de finanțare în proporție de 75%, persoanei fizice sau juridice trebuindu-i doar 25% din totalul fi-

nanțării. Inundațiile de la Foeni îngreunează accesarea fondurilor de către populație, deoarece producția câmpului reprezenta partea noastră de finanțare. Contractele pentru orzoică le facem la Giulvăz (cu firma AgroBaden), dar am avut și alte firme care cumpărau cantități mai mari din producția câmpului.

Bugetul?

Anul trecut am scutit de impozit pe un termen de opt luni casele și grădinile și suntem în dificultate cu bugetul local. Partea de populație care a plătit impozitul pe anul 2005 a plătit numai diferența pe anul ăsta. Comunitatea este încă traumatizată după inundațiile catastrofale de anul trecut. Majoritatea oamenilor trebuie să-și refacă anexele gospodărești.

Cel mai important contribuabil din comună?

Avem o firmă italiană care a cumpărat teren, aproximativ 1000 de hectare. Ei au construit și un siloz, vărsând astfel la buget aproximativ 300-400 de milioane de lei vechi, numai de pe clădirea pe

“COMUNITATEA DIN FOENI ESTE ÎNCĂ TRAUMATIZATĂ”

care o au în proprietate.

Activitatea culturală?

În perioada inundațiilor din aprilie 2005 organizația nonguvernamentală EMAUS a făcut anchete sociale în comună la 60 de familii pe care le-a ajutat, iar acum finanțează reparații interioare la Căminul Cultural în valoare de aproximativ 17.000 de euro. Tot în cadrul Căminului Cultural este și bibliotecă. Sperăm ca în perioada 16 iulie-12 august 2006 să terminăm cu renovarea unei părți importante din interiorul Căminului Cultural.

S-a modificat în ultimii ani raportul numeric dintre locuitorii de naționalitate sârbă și cei de naționalitate română în comuna Foeni?

În proporție de zece la sută suntem sârbi, 90% suntem români. Înainte proporția era de o treime sârbi și două treimi români în Foeni. În schimb, localitatea Cruceni a fost înainte aproape integral populată cu maghiari iar acum jumătate dintre ei sunt maghiari și jumătate români.

Mai există puncte de frontieră

E.V.

Podul de cărămidă construit la anul 1749 după planurile arhitectului W.Lechner

pentru mic trafic în apropiere?

Au fost două puncte de frontieră pentru mic trafic dar acum sunt închise. Săptămâna asta am fost la o întâlnire cu primarii din Foeni, Uivar și Valcani, localități unde existau puncte pentru mic trafic, pentru a discuta despre posibilitatea redeschiderii acestor puncte. Sperăm, de asemenea, să se deschidă un punct de frontieră cu vamă mare, ceea ce ar fi un foarte mare avantaj pentru noi.

Obiectivele turistice din comună vă ajută la completarea bugetului?

Avem, într-adevăr, Castelul Mocioni și capela unde este înmormântată familia Mocioni, precum și Podul Turcesc (1749), ca și Casa Simion Ghibaur. Până acum toate eforturile noastre au fost pentru refacerea localității, dar în perspectivă vom căuta și o finanțare pentru a putea fi sprijiniți în demersul nostru de a face cunoscută biografia familiei Mocioni, castelul fiind donat de aceasta în mod expres oamenilor din Foeni.

Publicația “Agendă C.J.T.” este supliment al Monitorului Oficial al Consiliului Județean Timiș

Colegiul de redacție:

Ada Murariu, Răzvan Hrenoschi, Jana Lavriț, Evelyne Vaum, Cornel Todor, Mirela Dubou

Layout design:
Virgil Simonescu

Redacția:

Timișoara,
strada Regina Maria nr. 3

Telefon:

0256-406.330, 0256-406.401
0720.009.368

Tipar: “ARTPRESS”- Timișoara
Telefon: 0256/293.975;
0256/293.809

C. J. Timiș sprijină editarea publicației euroregionale “LICURICI” și a revistei Bibliotecii Județene Timiș, “LUMEA CĂRȚII”

CV DE CONSILIER JUDEȚEAN

Valeria Minciu

Sunt absolventă a Facultății de Mecanică, secția TCM, din cadrul Universității Politehnice din Timișoara, promoția 1978. După o perioadă de patru ani, în care am lucrat la fabrica “Arădeanca” din Arad, am revenit la Timișoara, unde am fost angajată la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Sudură și Încercări de Materiale (ISIM TIMIȘOARA), unde îmi desfășor activitatea și în prezent, ca și cercetător științific. În cadrul Institutului mă ocup de cercetare, proiectare și dezvoltare constructivă, conducând din anul 1999 o echipă de cercetători remarcabili în domeniul sudurii, având funcția de Șef Secție Dezvoltări Constructive. Am experiență și competențe atât în promovarea și managementul proiectelor din cadrul Programelor Naționale de Cercetare-Dezvoltare, proiecte implementate în industria românească, cât și implementarea de

echipamente și tehnologii noi pentru modernizarea și re tehnologizarea producției din diferite domenii. Am lucrări științifice publicate și participări la conferințe naționale și internaționale. În cadrul Consiliului Județean Timiș sunt membră a **Comisiei pentru Relații și Cooperare Inter-regională**. Comisia a prezentat, în mai multe comune ale județului, oportunitățile colaborărilor pe frontiera de vest, colaborările din cadrul DKMT, programele de preaderare, încercând să conștientizăm comunitățile locale în legătură cu aderența la UE. De asemenea, sunt reprezentantă a Consiliului Județean în comisia E- **Egalitatea de șanse între femei și bărbați**, din cadrul Asociației Regiunilor Europei (ARE). La întâlnirile grupului de lucru din cadrul ARE, am avut intervenții privind situația reprezentării femeilor în administrația județului, din punct de vedere al egalității de șanse, materialul fiind cuprins în docu-

mentele asociației. Sunt o militanță activă, atât în plan politic, cât și în plan administrativ, în ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați în politica românească. Pe această temă, împreună cu d-na **Mariana Eftimie**, consilier județean, am inițiat întâlniri cu APFR, concretizate în organizarea primului Forum de egalitate de șanse între femei și bărbați, din județul Timiș, evenimentul având un succes și un impact deosebit.

Dicționar de administrație publică locală

Administrația publică.

Noțiunea de administrație publică are două sensuri: a. Ansamblul autorităților sau organelor administrative care aplică lege. b. Activitatea de aplicare a legii în regim de putere publică, în vederea satisfacerii intereselor generale ale societății.

Administrația publică este realizată de: a. Autorități ale administrației publice de stat (care înfăptuiesc o administrație de natură statală) b. Autorități ale administrației publice autonome locale, alese de comunitățile locale prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, prin care se realizează autonomia locală în unitățile administrativ-teritoriale.

Autoritățile administrației publice:

1. Președintele României 2. Guvernul 3. Ministerele 4. Autoritățile centrale autonome 5. Alte autorități centrale subordonate Guvernului, ministerelor sau autorităților autonome 6. Prefectul 7. Serviciile publice descentralizate și deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale de specialitate.

Autoritățile administrației publice locale:

1. Consiliile locale 2. Primarii 3. Consiliile județene 4. Serviciile publice subordonate Consiliilor locale și județene
Autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale și serviciile publice din subordinea acestora reprezintă, în înțelesul legii, persoane administrative.

Peciu Nou

Primarul Luchin Ignia:

“E foarte greu să mulțumești pe toată lumea!”

Ați fost ales primar acum doi ani în comuna Peciu Nou. Cât anume din programul D-voastră electoral a fost îndeplinit?

Programul electoral cu care ne-am prezentat în fața alegătorilor a fost destul de vast, în condițiile în care mulți ani în această comună s-a făcut puțin sau aproape deloc. La doi ani de la alegerea mea ca primar pot spune că am realizat o parte dintre proiectele esențiale ale programului. Unul dintre aceste proiecte se referă la infrastructură. Am asfaltat circa șase kilometri de drum, am reparat încă doi kilometri de drum pietruit. De asemenea, am reparat școlile. La școala de la Sânmartinul Sârbesc am pus acoperiș nou și tot la Sânmartinul Sârbesc am montat la fiecare al doilea stâlp corpuri de iluminat.

Câți locuitori are comuna Peciu Nou în momentul actual?

Împreună cu satele aparținătoare Dinaș și Sânmartinul Sârbesc, comuna Peciu Nou are 5280 de locuitori. Populația este în ușoară creștere datorită faptului că noi am dat un număr important de loturi la Legea 15, 13 loturi la Peciu Nou, 10 la Dinaș și acum lucrăm la dezmembrarea și intabularea a încă 15 loturi, tot în baza Legii 15, în localitatea Sânmartinul Sârbesc. La Legea 646 în comuna Peciu Nou am dat 15 loturi, dosarele fiind complete, urmând să primim normele de aplicare din partea Prefecturii pentru selectarea dosarelor.

Prezintă comuna Peciu Nou potențial pentru investitori?

În 2004 am vândut unei firme româno-italiană trei hectare de teren la intrarea în comună pe care ei au construit un siloz. De asemenea, în anul 1998, în urma unei licitații, au fost vândute patru hectare de teren unei firme pentru construcții economice. Avem în continuare solicitări pentru că, practic, comuna s-a deschis tuturor celor care vor să investească, solicitări pe care le vom supune ședinței de consiliu local care va fi la sfârșitul lunii iulie 2006. După aceea vom demara procedurile legale de selectare de oferte pentru a găsi o firmă de profil care să efectueze dezmembrarea și intabularea.

Pot să mai spun că am vândut un număr important de loturi de case iar la ora aceasta se lucrează la un PUZ la intrarea în comuna Peciu Nou, pe partea dreaptă, care să cuprindă 97 de loturi de case, cu un lot de 1000 de metri pătrați, și un centru comercial lângă drum, de patru hectare. Când va fi gata acest PUZ, cu toate avizele, va fi supus aprobării hotărârii consiliului local. De asemenea, vom înainta consiliului local propuneri pentru câte loturi vor fi date, iar consiliul local va confirma sau va face ușoare modificări pentru câte loturi vor fi vândute, câte vor fi concesionate și câte vor fi date în baza Legii 15. Colaborez bine cu consiliul local și cu viceprimarul Ioan Fărcălău și cred că la capitolul conlucrare primar-viceprimar-consiliul local suntem un exemplu demn de urmat.

Luchin Ignia, un primar care crede în conlucrare cu viceprimarul și consiliul local

Ați avut și reproșuri din partea alegătorilor dumneavoastră?

Reproșuri propriu-zis nu pot spune că am avut, dar bineînțeles că este foarte greu de mulțumit pe toată lumea și nici nu a trecut încă mandatul, chiar dacă lumea dorește schimbare și deschidere este nerăbdătoare și vrea ca noi să rezolvăm totul cât mai repede.

Care sunt cele mai importante realizări la jumătate de mandat? Un exemplu ar fi școala de la Sânmartinul Sârbesc care a fost repara-

le suplimentare provenite din vânzarea loturilor de case. Aceste sume intenționăm să le folosim și pentru infrastructură, drumuri, dar și pentru stația de apă, împreună cu banii proveniți de la rectificarea bugetară.

Anul trecut am făcut o reparație capitală la stația de apă unde funcționa o singură pompă. Am pus pompe noi și am făcut un proiect de reabilitare pentru rețeaua de conducte. Iar până în 4-5 iulie

Liceul Teoretic din Peciu Nou (fațada)

rată, la fel și grădinița. De asemenea, în Dinaș a fost pus un acoperiș nou la grădiniță. La Liceul Teoretic Peciu Nou s-a făcut o investiție importantă, constând în uși și geamuri termopan și grup sanitar ultra-modern.

Ce vă doriți la noua rectificare bugetară?

Simplu. Mai mulți bani, deoarece mai trebuie reparate școlile.

Care sunt cele mai viabile proiecte pe termen scurt și mediu?

Am fost cuprinși în H.G. 295 pentru reabilitarea școlilor care au fost afectate de calamități și vom reabilita complet școala de la Sânmartinul Sârbesc. De asemenea, ne mai trebuie bani și pentru școala cu clasele I-IV din cadrul liceului din Peciu Nou pentru a schimba țigla de pe acoperiș, vechi de 70 de ani, deci avem nevoie de bani și ne bazăm și pe sume-

“Anul trecut, când au fost inundațiile și apa a ajuns în perimetrul satului Sânmartinul Sârbesc, noi am făcut un dig de 4,5 kilometri în jurul lui și astfel am salvat satul de la inundații. Am avut cazați de asemenea peste 1000 de oameni la Liceul Teoretic Peciu Nou și în sat iar mașina noastră de pompieri mergea de două ori pe zi prin apa de jumătate de metru sau un metru și aduceam alimente pentru populația rămasă la Foeni-Cruceni timp de o lună și jumătate, până la redeschiderea drumului”

2006 firma pe care am contractat-o ne va poziționa conductele, iar din 50 în 50 de metri vor fi hidranți pentru intervenții în caz de incendiu.

Vom achiziționa un excavator pentru a săpa cei zece kilometri de șanțuri și pe care îl vom folosi la săparea fundațiilor loturilor date oamenilor.

Avem în derulare și proiectul unui complex cultural.

Ce șanse au tinerii din comuna Peciu Nou?

Pentru 13 familii tinere din localitate am dat deja loturi de case, la fel și pentru zece familii din Dinaș. Pentru ei există locuri de muncă, cum ar fi fabrica de mobilă, avem un număr de unități economice în zona fostului Agromec, unde lucrează aproximativ 300 de oameni.

Sunt tineri care lucrează și în cadrul S.C. PETIN S.A. La fel, 40 de oameni lucrează la siloz iar după finalizarea construcției cu profil economic de pe cele patru hectare acordate în anul 1998 se vor crea alte locuri de muncă.

Ce s-a întâmplat cu livezile de pomi fructiferi din localitatea Dinaș?

Comisia locală de fond funciar din anul 1991 a împărțit aceste li-

D-na Marioara Cobrac, director al Liceului Teoretic din Peciu Nou

vezi de pomi fructiferi, iar oamenii nu au mai avut interes pentru pomicultură deoarece substanțele de protecție și întreținere a pomilor costă mult, ei neavând siguranța plasamentului acestor produse pe piață. Atunci, livezile au fost defrișate iar localnicii cultivă grâu, orz, porumb, floarea soarelui, soia...

Evelyne Vaum

Curtea interioară a liceului

O întrebare pentru viceprimarul Ion Fărcălău:

Care ar fi problemele comunității care vă preocupă în momentul de față?

Avem în derulare trei, patru proiecte. Este vorba de reabilitarea rețelei de apă din comuna Peciu Nou, Casa de Cultură din comună care se va face din temelii într-o locație nouă, drumurile din comună și satele aparținătoare Dinaș și Sânmartinul Sârbesc pe care vrem să le asfaltăm. Anul trecut am asfaltat 475 de metri din localitatea Peciu Nou, în Dinaș 650 de metri, iar anul acesta vom continua cu doi kilometri în Peciu Nou și vom începe cu asfaltarea și în Sânmartinul Sârbesc. Pentru asfaltarea acestor

drumuri am primit sprijin de la Consiliul Județean. Anul trecut am primit 850 de milioane pentru drumuri comunale, anul acesta 630 de milioane, dar avem alocați și în bugetul local în jur de 1,5 miliarde lei vechi. Pentru Casa de Cultură pe anul 2006 vom primi bani la rectificarea bugetară din toamnă, investiția totală ridicându-se la 8,5 miliarde de lei. În Peciu Nou există tradiție, avem liceu teoretic cu 425 de elevi, dar care nu are sală de spectacole. Tocmai de aceea este necesară construirea unei case de cultură. De asemenea, avem și grădinița cu 85 de copii și clasele I-IV cu aproximativ 100 de copii. Localitatea Peciu Nou a fost până în anul 1990 populată de etnici germani în proporție de 60-65%. După 1990, prin plecarea lor în Germania, au rămas case libere și au început să vină în comună oameni din toate colțurile țării: Bihor, Moldova, Oltenia. Mulți dintre ei și-au întemeiat aici o familie iar dintre aceștia cam 75% s-au integrat foarte bine în comună. De asemenea, în proporție de 80% sunt buni platnici la bugetul local!

C.T.

Biblioteca Județeană Timiș

a fost fondată

la 29 octombrie 1904, sub denumirea de „Biblioteca publică cu caracter științific a orașului Timișoara”. Ea și-a început activitatea cu un fond de publicații de 27.850 volume. Astăzi biblioteca oferă cititorilor săi aproximativ 750.000 de publicații – periodice și alte documente grafice și audio-vizuale, în limba română și în limbi străine. Anual achiziționează 15.000 de unități de bibliotecă, însumând 2.400 de titluri; înscrie peste 17.000 de cititori, difuzează aproape 500.000 de volume și înregistrează o frecvență de peste 200.000 de cititori. Prin structura colecțiilor pe care le deține, Bibliote-

ca Județeană Timiș are caracter enciclopedic și se adresează tuturor categoriilor socio – profesionale. Serviciile bibliotecii: Achiziții, evidență și prelucrare a colecțiilor, Comunicarea colecțiilor, Relații cu publicul, Secția sală de lectură, Secția de împrumut cărți pentru adulți, Secția Documentar-Periodice, Secția de împrumut cărți pentru copii, Secția de artă, 9 filiale, Patrimoniu, Informare bibliografică, Informatică, Biblioteca virtuală, American Corner, Asistență metodică, Perfecționare profesională, Legătorie, Economic-Administrativ. **Serviciile sunt gratuite.**

Situată în Bastionul Cetății Secția documentar și periodice a Bibliotecii Județene Timiș dispune de peste 170.000 de volume de carte veche românească și străină din secolele XIX și XX, iar periodicele însumează aproximativ 2.000 de titluri, din care 700 sunt publicații din Banat și Transilvania.

În privința vârstei lor, sunt păstrate în depozit cărți românești începând din anul 1830, iar cărțile străine de la 1800. La fiecare inventar efectuat în secție, cărțile mai vechi de aceste perioade sunt retrase din evidențele secției și transferate la secția patrimoniu a bibliotecii.

O mare parte a cărților și publicațiilor sunt în limbile română, maghiară și germană, și mult mai puține în limbile engleză, franceză, rusă și alte limbi. Cărțile și publicațiile fondului documentar și periodice abordează diverse domenii: literatură, lingvistică, istorie, arheologie, heraldică, numismatică, drept, economie, geografie, geologie, mecanică, matematică, chimie, fizică, medicină, agronomie, arhitectură, construcții, religie, sociologie, psihologie, filozofie, politică, filatelie etc.

O serie de monografii prezintă o sursă importantă de informații privind trecutul Banatului și al orașului Timișoara, cât și a altor localități și ținuturi din țara noastră. Merită să fie menționate monografiile comitatelor din Ungaria istorică, respectiv ale Banatului și Transilvaniei, grupate în lucrarea intitulată *Magyarország varmegyei és városai* îngrijită de Samu Borouszky și editată în perioada anilor 1896 – 1911 în mai multe volume de calitate, având coperte frumoase desenate, conținând reproduceri valoroase, reprezentând imagini din diferite locații. Cartea este apreciată și solicitată de mulți cititori, în special de istorici și muzeografi. Două volume au ca subiect actualul

județ Timiș și locațiile sale.

Alte monografii ale ținutului nostru sunt: *Din trecutul Banatului* de G. Cotoșman, *Banatul de la origini până acum (1774)*, reeditată de Editura Facla în 1982, *Timișoara*, cu o prefață și traduceri de Constantin Feneșan, *Ghidul Banatului* de Dr. Emil Grădinaru și Ion Stoica-Udrea, *Monografia Banatului* de Ioan Lotreanu, o monografie a lui Grisellini. Mai către zilele noastre, profesorii Rodica Munteanu și Ion Munteanu au publicat lucrarea **Timiș, monografie**.

În ceea ce privește orașul Timișoara, există de asemenea mai multe surse de informații, demne de a fi amintite: *Unser alt Temesvar (Vechea noastră Timișoară)*, *Die letzte Belagerung Temesvars (Ultimul asediu al Timișoarei)*, editată în 1929, *Considerații asupra numelui și cadrului fizico – geografic al orașului Timișoara în Studiul de geografie a Banatului*, vol. I, *Timișoara 1970*, *Monographie der königlichen Freistadt Temesvar (Monografia orașului liber crăiesc Timișoara)* de Johan N. Preyer (1853) și reeditată în ediție bilingvă în 1995 de profesorul dr. Ioan Hațegan, *Alt Temesvar: Geschliche Entwicklung, Historische Bauwerke, Gebäude und Denkmäler (Vechea Timișoară: evoluția istorică, clădiri istorice, construcții și monumente)* de Franz R. Binder, publicată în 1934, *Alt Temesvar im letzten halbjahrhundert 1870 – 1920 (Vechea Timișoară în ultima jumătate de veac 1870 - 1920)* de Josef Geml, publicată în 1927, *Timișoara, monografie istorică*, vol. I de Dr. Nicolae Ilieșu, din 1943, *Timișoara o scurtă monografie cu deosebită considerare asupra comerțului și industriei de Ion Conciatu și Probleme economice bănățene de același autor*, apărute tot în prima jumătate a secolului XX, *Timișoara, monografie de Rodica Munteanu și Ion Munteanu*, publicată în 2002.

La fondul documentar și periodice mai sunt monografiile ale unor localități din Banat, cum ar fi Sârbova, Mehădia, Jimbolia, Răcășdia, Belinț, lucrări publicate în prima jumătate a secolului XX;

trebuie menționate și alte lucrări publicate în ultimii ani: *Monografia Mehădiei* de Ion Băcilă, *Beregsău Mare*, monografie de Prof. Dr. Ion Viorel Boldureanu, *Monografia Alibunarului* de Gligor Popi, *Ionel Mălaimare*, *Adrian Negru*, *Mircea Samoilă*, *Roman Sfera*, *Ferenc Koso*, *Românul Almăjan*, *Monografia Ghirodei* de Ioan Milin. În domeniul istoriei cititorii au la îndemână opere de valoare ale unor scriitori de prestigiu: N. Iorga, A. D. Xenopol, N. Densușianu. Pentru istorici, sociologi, specialiști în alte domenii, alți cititori interesați, o lucrare interesantă este *Enciclopedia României* în 4 volume, editată în timpul regelui Carol al II –lea.

Pentru lingviști și istorici, o carte care stârnește interesul pentru cunoașterea vieții compatrioților noștri din sudul Dunării este *Die Arumunen* a lui Gustav Weigand. O lucrare de specialitate realizată în condiții grafice de excepție este *Heraldische Atlas* a lui H. G. Gröhl, editată la Stuttgart în 1899; cartea este un studiu amplu despre blazoane, sigilii, coroane și este interesantă și pentru istoria României pentru că sunt descrise și reproduse și blazoane ale unor nobili din Transilvania, cuprinzând și un scurt istoric al coroanei regale române. Textul lucrării este însoțit de reproduceri, multe color, deosebit de atrăgătoare. Tot din domeniul heraldicii face parte și lucrarea lui Lendvai Miklós *Temes vármegye nemes családjai (Familiiile nobiliare ale comitatului Timiș)* cuprinzând trei volume, editate la Budapesta și Timișoara între anii 1896 – 1905.

În mod firesc, și în depozitele acestei secții se află opere ale clasicii literaturii române universale. Pe lângă cărți editate în trecut, la fondul documentar și periodice se află și volume ale unor autori contemporani din partea noastră de țară; astfel pot menționa autorii de versuri și proză Ion Marin Almăjan, Aquilina Birăescu, Aurel Turcuș, Traian Dorgosan, Cornel Ungureanu, Șerban Foartă, Lucian Bureriu, Anghel Dumbrăveanu, Paul Eugen Banciu, Lucian Alexiu, Nina Ceranu,

George Lână, Ion Monoran, Eugen Bunaru, Valeriu Drumeș, Maria Popescu, Viorel Marineasa. G.I. Tohăneanu are lucrări de lingvistică, Ioan Viorel Boldureanu are volume de literatură dar și studii de folclor, G. Luchescu este prezent cu volumul *Lugojul cultural-artistic*, o monografie culturală a orașului de pe Timiș, cu volume privind istoria bisericii ortodoxe din acest oraș. Din domeniul istoriei s-au adunat pe rafturile bibliotecii studii ale unor specialiști precum Ioan Hațegan, Radu Păiușan, Vasile Dudaș.

Alexandru Ruja și Cornel Ungureanu sunt prezenți cu studii de critică literară.

Demne de a fi remarcate sunt o seamă de dicționare lexicale bilingve, dintre care unul sanscrit – englez, lexicoane și dicționare enciclopedice, cum ar fi o enciclopedie în limba rusă cuprinsă în aproximativ 20 de volume cu ilustrații, *Meyers Lexikon* în germană, *Levai lexikon* în maghiară, o enciclopedie franceză; *Enciclopedia Minerva* (1929), *Dicționarul Enciclopedic Cartea Românească* (1928), *Mic dicționar enciclopedic*

Klapka și care a existat până în 1866. Din acest titlu biblioteca are exemplare din anii 1845 – 1849 și 1862. Publicația conține informații politice externe, știri din orașul Timișoara, articole pe diverse teme. În numărul de duminică, 14 octombrie 1848, pe prima pagină un articol incitant: *Despre comunism*. În același an, Karl Marx și Friedrich Engels publicau, din însărcinarea Ligii Comuniste, celebrul *Manifest al Partidului Comunist*. Articolul din săptămânalul *Timișoreana* califică această rânduială în următorii termeni: „Comunismul e numai o hoție sub forma unui portofel frumos poleit cu aur, un hap amar ascuns în dulceață, un salt mortal al oamenilor care apreciază viața ca pe un dulce far niente..., un ospăț bogat în meniul căruia îi strecurat arsenic... și care ne aruncă în ruină și ne răpește libertatea. Jos comunismul!...Peste 141 de ani sistemul comunist urma să fie condamnat și doborât în aceeași Cetate, plătinându-se un preț amar.

Temesvarer Zeitung este publicația cel mai bine reprezentată, colecția fiind din anul 1852 până în 1949, cu o scurtă întrerupere în anii 1940 – 1945. Este un ziar bogat în informații, având știri locale și din lumea întreagă. Paginile ziarului prezintă, de exemplu, amănunțit și evenimentele premergătoare și cele de la *Unirea din 24 Ianuarie 1859*, cât și cele care i-au urmat. *Temesvári hirlop* este reprezentat prin colecția sa de la apariție, din anul 1903 până în 1939, fiind ca și cel german, un mijloc de informație, și în același timp, o oglindă a vieții orașului nostru.

Aurel Cosma junior, în *Istoria presei române din Banat*, arată că prima publicație românească din Banat este *Luminătorul* scos de Pavel Rotariu, având orientare politică, de apărare a cauzei naționale a românilor, apărut în 1880. Biblioteca se poate mândri că deține mai multe exemplare din acest titlu. O altă publicație, la care însă au colaborat Pavel Rotariu și Valeriu Braniște o scurtă perioadă este *Dreptatea* și acest ziar de orientare politică națională a românilor și din care există o colecție pe anii 1894 – 1897, aproape cât a fost tipărit, apoi trebuie amintit *Drapelul din Lugoj*, condus de Valeriu Braniște, existând o colecție din anul 1901 până în 1920, cu unele întreruperi, fiind de aceeași orientare ca și *Dreptatea* și *Luminătorul*. De menționat că rafturile secției găzduiesc titluri din cele mai diverse domenii, atât din Banat cât și din toată țara, și doar consultarea cataloagelor pentru cititori stârnesc curiozitate și dorința necesară studiului.

prof. HORIA MUSTEȚI,
bibliotecar

Refacerea și modernizarea Muzeului Banatului (I)

Muzeul Banatului din Timișoara a evoluat atât ca urmare a peste un secol și acumulării de patrimoniu muzeal, cât și prin dezvoltarea sferei de cuprindere a colecțiilor deținute.

Prin convocarea, în data de 7 septembrie 1872 a adunării generale de constituire a Societății de Istorie și Arheologie din Timișoara, se pune piatra de temelie a înființării unui muzeu, inițial arheologico-istoric, cuprins în statutele acestei societăți. La fel ca în majoritatea cazurilor din epocă, nașterea colecțiilor muzeale se datorează inițiativei unor colecționari privați entuziaști. Colecțiile primesc treptat un caracter științific, prin cercetarea și publicarea acestui patrimoniu, în special prin reviste științifice proprii.

Intențiile autorităților locale de a construi un palat polifuncțional pentru instituții culturale, care să găzduiască și muzeul, nu s-au finalizat din motive (de cele mai multe ori financiare) care variau de la epocă la epocă.

Castelul Huniazilor primește destinația exclusivă de muzeu abia în anul 1947, cu această ocazie demarând și lucrările de consolidare ale clădirii, cu avizul Comisiunii Monumentelor Istorice. De această dată, acumulările de patrimoniu muzeal condiționau crearea unui ansamblu format din patru secții muzeale cu profile diferite și cu circuite de vizitare separate. În această perioadă erau deja prezentate publicului expozite ale colecțiilor de arheologie și istorie, o expoziție de științele naturii, o alta de artă, precum și spații destinate exponatelor etnografice.

În anii 1968-1972, Muzeul Banatului se extinde în clădirea Bas-

tionului, unde mută secția de etnografie și în clădirea actualului Centru Cultural Francez de pe bulevardul C.D. Loga, care va găzdui, din păcate doar vremelnic, colecțiile secției de arte plastice. De asemenea, în anul 1971, a fost inaugurată rezervația de arhitectură populară de la Pădurea Verde.

În ultimii ani, după preluarea Muzeului Banatului de către Consiliul Județean Timiș, ca urmare a dezvoltării preocupărilor fiecărei secții pentru diversificarea ofertei culturale, muzeul a suferit restructurări importante. Prima dintre acestea a fost separarea secției de arhitectură rurală, care a devenit Muzeul Satului Bănățean. Completarea acestui proces de specializare muzeală, benefic într-un oraș în plină dezvoltare, cum este Timișoara, ar implica, în viitorul apropiat și preluarea secției de etnografie. În acest fel, cele două entități se vor completa în mod fericit, în beneficiul patrimoniului muzeal și al vizitatorilor. Foarte recent, odată cu avansarea lucrărilor la Palatul Baroc, secția de artă a Muzeului Banatului s-a transformat în muzeu de sine stătător. Soluția poate duce la dinamizarea instituției nou create, care are astfel în cadru mai precis de activitate și își administrează eficient resursele.

Castelul Huniazilor, sediul Muzeului Banatului, este monument istoric de importanță națională, aflat pe Lista Monumentelor Istorice, emisă prin Ordinul Ministrului Culturii și Culturii nr. 2314/2004, la poziția TM-II-m-A-06140. Primele elemente de fortificație ale castelului au fost ridicate în perioada regelui Carol Robert de Anjou, la începutul secolului al

XIV-lea, fiind afectat de un incendiu devastator în 1396 și apoi de cutremurul din 1443, după care a fost refăcut în mare parte. Istoria castelului continuă de-a lungul evului mediu și perioadei moderne, suferind modificări odată cu evoluția tehnicilor de luptă și a artileriei. După luptele grele din perioada revoluției, în anul 1849, refacerea castelului capătă alte conotații, prin transformarea acestuia în clădire reprezentativă. Valoarea de fortificație rămânea doar ca memorie romantică a perioadelor anterioare.

Clădirea este în acest moment printre cele mai vechi imobile din Banat aflate în folosință. Alegerea acestei vechi fortificații ca muzeu în orașul Timișoara a fost motivată, pe de o parte de valoarea sa istorică, iar pe de alta de rațiuni economice, care nu permiteau construirea unui palat cultural în

prima parte a secolului al XX-lea. Deși, prin plasarea sa centrală, înconjurat de un parc, castelul Huniazilor este o locație de dorit pentru o instituție de cultură, structura sa impune anumite constrângeri pentru organizarea de spații expoziționale. Parterul extrem de masiv, arcat și bine consolidat, oferă spații relativ înguste, cu o perspectivă distorsionată față de obiectele expuse. Sălile sunt ritmate de pilăstri, iar zidurile de rezistență masive impun o anumită sobrietate și izolare.

Încă de la stabilirea destinației exclusive de muzeu, din anul 1947, clădirea ridică probleme de consolidare și restaurare. Lucrările de reparații se execută cu avizul Comisiunii Monumentelor Istorice, cu intenția de adaptare a soluțiilor tehnice la destinația de muzeu a clădirii. Problemele de consolidare ale clădirii au conti-

nuat treptat și, în acest moment, sunt în pregătire ample lucrări de consolidare a terenului și fundației prevăzute pentru anul 2006, urmate de consolidări ale structurii și refaceri arhitecturale pentru anul 2007.

Având în vedere că această serie de lucrări va afecta activitățile care se desfășoară curent în muzeu, este în intenția noastră ca în anul 2007, în funcție de posibilitățile financiare, să fie elaborat un studiu arhitectural pentru readaptarea spațiilor aflate în clădire la nevoile actuale de structurare a activităților curente și cu publicul în muzeu. În acest sens, la parterul clădirii ar fi de dorit separarea accesului publicului prin intrarea principală, prin realizarea unui spațiu destinat comerțului cu publicații ale muzeului, obiecte promoționale și suveniruri, printr-un parteneriat cu o librărie permanentă. În spațiile care se vor elibera prin mutarea depozitelor de artă, vom putea reface expozițiile permanente de artă antică mediteraneană, care au fost desființate din lipsă de spațiu.

Starea avansată de degradare a instalațiilor de care castelul dispune, impune realizarea de urgență a unui studiu privind condițiile tehnice în care se află sălile din castel și factorii de risc cu care imobilul se confruntă. Pe baza acestui studiu se vor putea finanța ulterior lucrările de refacere și modernizare a acestor utilități.

Dan Ciobotaru
Director al Muzeului Banatului

ORAȘELE DE SUB ORAȘ

Cercetările arheologice de salvare întreprinse de către un grup de arheologi de la Muzeul Banatului din Timișoara pe strada 9 Mai, pe tronsonul situat între Piața Libertății și piața Sf. Gheorghe, în centrul istoric al orașului și Cetății Timișoarei, s-au încheiat recent cu rezultate deosebite. Sub actualul nivel de călcare al orașului, ocupat de traiectul șinelor de tramvai, au fost descoperite alte patru niveluri de locuire, din care trei corespund Timișoarei de acum câteva secole, iar ultimul,

mai vechi cu patru milenii, aparține epocii bronzului.

Cele mai remarcabile descoperiri se leagă de dezvoltarea orașului medieval otoman de la mijlocul secolului al XVI-lea când, așa cum au precizat dovezile cercetărilor, casele s-au extins peste limitele mult prea restrictive ale fortificațiilor. Aceste case au fost construite din lemn pe tâlpi de bârne fasonate, cu o structură de grinzi fixată prin cuie de lemn și fier, ca și prin îmbinări sofisticate. În interiorul acestora au fost găsite

obiecte ceramice, vase și oale menajere, unelte și arme. O surpriză deosebită a fost descoperirea într-o groapă de mici dimensiuni, cu rol de ascunzătoare, situată sub podeaua de lemn a unei case, a unui tezaur compus din peste 400 de monede de argint.

Acestea se eșalonează în timp, de la mijlocul și până la finele secolului al XVI-lea și, pe lângă datarea pe care o oferă începuturilor orașului din acea zonă, demonstrează orientarea exclusiv central-europeană a schimburilor comerciale a negustorilor care trăiau într-o cetate și provincie dominată de turci. Aceeași concluzie este sugerată și de descoperirea a două arme de fier, rarități muzeistice: o halebardă de asalt și o secure de luptă de un tip aparte, lucrate în ateliere occidentale și folosite de oștenii Timișoarei.

Din ultima etapă a secolului al XVII-lea, s-a descoperit un tronson al unei străzi pavate cu trunchiuri de copaci, care mărginea un cvartal de case construite din bârne de lemn, ai căror stâlpi de rezistență se sprijineau pe un fascicul de stâlpi subțiri dar care, din punct de vedere tehnic, preluau foarte bine solicitările mecanice ale construcțiilor.

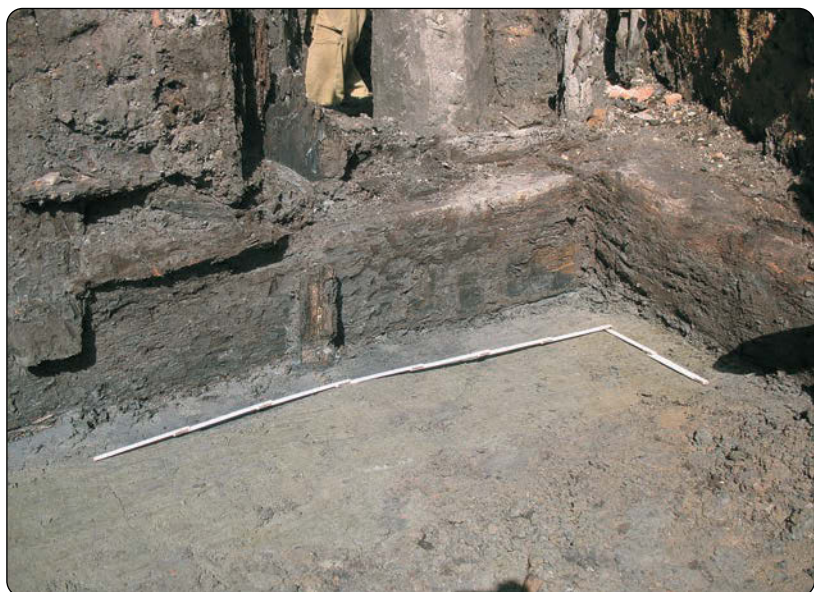
După cucerirea Banatului de către austrieci, Timișoara a intrat într-un proces de sistematizare

specific, care a schimbat radical aspectul urbanistic. Acest lucru s-a putut observa în modificarea tramei stradale și renunțarea la arhitectura în lemn și construirea edificiilor din cărămidă. Cel mai

vechi nivel aparține epocii bronzului, culturii Cruceni, care plasează începuturile Timișoarei în a două jumătate a mileniului al II-lea în. Chr.

D.C.

Periam

Interviu cu doamna primar **Rodica Boancăș**

“ȚIN CA PERIAMUL SĂ FIE O COMUNĂ FRUNTAȘĂ!”

Cum ați devenit primar al acestei localități timișene cu peste 8.000 de locuitori?

Comuna Periam, împreună cu satul aparținător Pesac, are în jur de 8.200 de locuitori. Este o comună puternică din punct de vedere al numărului de locuitori. Am ajuns în această primărie prin votul cetățenilor care, la 2 aprilie 2006, la alegerile care au avut loc în localitatea noastră, m-au ales cu un scor de 58-59 la sută din voturile exprimate.

Veniți în politică din lumea afacerilor.

Da, vin din lumea afacerilor dar nu dau o dimensiune foarte mare acestui fapt. Am avut o afacere pe care am gândit-o în 1990 și am și realizat-o. După cum știe toată lumea de aici, prima stație privată de benzină în județul Timiș a fost cea a... Rodicăi Boancăș, în 1991. Era a doua în țară...

Cum v-a venit ideea să intrați în acest domeniu, mai ales că lumea benzinărilor e una foarte “bărbătească”?

Nu am lucrat deloc în acest domeniu și de aceea mi-a fost total străin. În 1990, când am înțeles eu că lucrurile nu mai stau ca înainte, eram angajată la fabrica de pălării. În luna iunie 1990 mi-am dat demisia la gândul că s-a schimbat ceva în România iar eu trebuia să fac de asemenea, schimbări. Și, mergând peste câmp, am găsit un rezervor pentru combustibil și de acolo mi-a venit ideea de a face stație de benzină. Demersurile care au urmat au fost foarte greoaie pentru că nimeni nu știa să mă îndrume vis-a-vis de autorizații ș.a.m.d. În acel moment nu se cunoștea mai nimic despre privatizarea stațiilor PECO. Se puteau privatiza foarte multe, mai puțin stațiile PECO.

Ați pomenit de fabrica de pălării. Ocupă un loc aparte în viața dumneavoastră economică?

Nu. Eu sunt și la momentul acesta acționar la fabrica de pălării. Prin 1995 am făcut cerere de cumpărare a părții FPS-ului la vremea aceea. Sistemul a fost mai puternic, nu a avut pe atunci interes pentru privatizare. La momentul actual fabrica de pălării este revendicată. Nu știu de ce nici până acum nu s-a soluționat revendicarea în discuție. Nu cunosc detaliile și mi-am luat gândul de la cea privatizare.

Ați promis în campanie sătenilor transformarea localității în oraș?

Eu țin la a fi comună fruntașă. Pentru viitor planurile mele sunt foarte mari. Le-am promis că voi fi primar cu dragoste de comună și cu simțul proprietății. Periamul este o comună a tuturor locuitorilor ei și dacă știți să-ți gestionezi toate bunurile din comună vom putea progresa, dar numai împreună cu cetățenii. Singură nu voi reuși să realizez țelul pe care

mi l-am propus. Iar acest țel constă, în primul rând, în introducerea canalizării și a sistemului de alimentare cu apă.

În localitatea Periam avem 14 blocuri de locuințe care au fost racordate la canalizarea de la Lux-Periam (fabrica de pălării) care nu mai funcționează de 14 ani. La ora actuală, la nivel de Periam canalizarea constă în faptul că toate deversările se fac la căminul fabricii și vara vă dați seama ce este în localitatea noastră. Canalizarea funcționează la parametri de 20 la sută. Nu mă leg de fabrica de pălării, eu mă leg de canalizarea localității Periam. Proiectul acestei canalizări ar costa zeci de miliarde, ceea ce comuna nu are de unde scoate. Am făcut apel la Consiliul județean, la mediu, unde puteam găsi înțelegere. Și am găsit-o, pentru că suntem incluși într-un program de mediu pe 2007 cu fonduri europene.

Ați promis, așadar, că veți rezolva canalizarea în Periam.

Da. Este absolut obligatoriu! Chiar dacă se realizează într-un an, doi, sau mai mult.

A doua mare problemă locală care ar fi?

Este vorba de alimentarea cu apă. La noi există o rețea care este din anii 1970 și are un grad de uzură ridicat. Avem mari probleme. Zilnic se sparg conductele. Avem 200 de familii din blocuri care se alimentează cu apă de la rețea. Sunt și alții, chiar dacă majoritatea celor din comună se mai descurcă. Eu mă refer în special la cele 200 de familii. Recent a fost la noi un reprezentant al Consiliului județean și am făcut apel din nou să găsim o firmă cu care să realizăm reabilitarea rețelei.

În învățământ cum stau lucrurile?

Avem o problemă dureroasă. Școala cu clasele V-VIII a fost revendicată. Și nu numai că a fost revendicată dar nu putem rămâne nici chiriași la această școală pentru că este o ruină. Nu mai putem să funcționăm din acest punct de vedere și este nevoie de

o școală nouă. Începând de la 1 septembrie 2006 i-am spus doamnei directoare să se reorganizeze. E foarte greu pentru dânsa, sincer nu știe cum va face. Am făcut apel la foarte multe comisii să vină să vadă care e starea școlii, în orice moment poate să se dărâme peste copii iar acest risc nu mi-l asum. Copiii învață înghesuiți în două schimburi, școala are 14 clase.

Ce anume dă puterea economică a comunei?

E dată de agenții economici din localitate. Avem o moară, există fabrica de pălării “Periam Lux”, urmează să avem Noul COMTIM, care până la sfârșitul anului va deschide o fermă nouă.

Cunoașteți protestele ecologistilor legate de deschiderea de noi ferme de porci în Timiș...

Avem tradiție în acest gen de ferme. La noi a existat o fermă a COMTIMULUI și există și la ora actuală, dar este în renovare. Nu cred că este o poluare atât de mare încât să ne îngrijoreze. Suntem într-o zonă agricolă și cred că acest nou COMTIM va fi un bun prilej pentru cei care lucrează în agricultură. Cât despre cei de la Noul Comtim, în ceea ce privește mediul, trebuie să se conformeze normelor și legislației în vigoare. Eu cred că se vor conforma, iar noi vom avea numai de câștigat. Am avut fabrica de pălării și ferme care au fost puternice în urmă cu 15 - 20 de ani iar decăderea acestora a generat mulți șomeri.

Șomajul din Periam este acoperit totuși, de întreprinderile cu capital străin din Sănnicolaul Mare...

Este acoperit până la o anumită proporție, iar noi avem foarte mulți oameni la 50 de ani care nu și mai găsesc un loc de muncă. La vârsta aceasta nu-i mai angajează nimeni, agricultura merge cum merge, ba de vreo doi ani de zile merge tare slab...

Care e numărul de șomeri în comună?

Pot să estimez că este cam la 30% în localitatea Periam, nu am o cifră exactă, este doar o esti-

Clădirea școlii generale e revendicată de Episcopatul romano-catolic

mare. Cunosc foarte multe persoane care sunt la vârsta de 52-54 de ani. Acestea nu se pot pensiona dar nici nu le mai angajează nimeni, pentru că au vârsta care o au. Sunt persoane care nu au venituri de nici un fel. La noi în localitatea Periam există în jur de 160 de dosare pentru a primi ajutor social, în timp ce municipiul Timișoara are doar 200. La categoria persoane cu dizabilități avem 60 de dosare. Ne confruntăm cu o problemă socială destul de gravă. Absolut toate pornesc de la bani și noi cu bugetul stăm foarte prost pentru că nu avem surse și nici nu le putem crea, deocamdată. Nu suntem încă o comună atractivă pentru investitorii străini.

În ultimii ani nu s-a făcut mai nimic, mă deranjează acest aspect, dar menirea mea este să caut soluții și sper că le voi găsi. Pentru a atrage investitori trebuie să ai creată infrastructură și abia acum a venit o firmă să ne astupe gropile! Sunt la nivel de județ patru firme, toate au avut contract cu Consiliul Județean și au în continuare, însă nu sunt interesați să vină să facă niște plombări în interiorul localității. Suntem singura localitate, cred, cu zece kilometri de asfalt în interiorul comunei dar care este degradat.

Satul aparținător, Pesac, este asfaltat?

Este asfaltată doar strada principală pentru că este drum județean. Nu știu cât îl putem numi asfalt dar este, oricum, circulabil. Am avut recent referendum la Pesac pentru transformarea satului în comună. Îl facem comună. Cetățenii din Pesac au dorit ca localitatea lor să devină comună, ca prezență la vot și organizare a fost făcut acest prim pas, urmează ca Parlamentul României să-și dea girul. Este bine ca fiecare să se gospodărească singur. Pesac are în jur de 2.300 de locuitori.

Și dumneavoastră rămâneți cam cu 6.000 de locuitori la Periam.

Aceasta scriptic, pentru că foarte mulți oameni din Periam sunt plecați în Spania, la lucru...

Periam Port este un fel de cartier al Periamului?

Nu, Periam Port era un sătuc. La momentul acesta este pe hartă, e o zonă turistică unde avem mult de lucru. Avem interesul să o

dezvoltăm pentru că și de acolo ar fi o sursă de venit pentru bugetul local.

Periam Port e cunoscut pentru festivalul de rock de acolo. Se spune că la festival tinerii sunt cam liberi...

Liberi în ce sens?

Liberi în sensul că au fost discuții despre faptul că s-a băut alcool, că unii au fumat hașiș...

Nu cred că suntem noi o excepție, așa bănuie că se întâmplă la toate festivalurile din lume. E bine că se organizează acest festival. Trebuie să avem grijă și de educația tinerilor dar și de plăcerile lor.

Cum vă înțelegeți cu biserica?

Ne înțelegem bine. În localitate sunt cinci culte. Acolo unde avem puncte și interese comune toți punem umărul.

Vă sprijină în rezolvarea cazurilor sociale?

În momentul acesta nu avem vreo rezolvare socială din partea lor. A venit la Periam vicarul bisericii romano-catolice, cea care a revendicat școala generală. A venit la invitația mea. Am discutat cu dânsii ce au de gând să facă cu acea clădire, care din punctul meu de vedere trebuie dărâmată și construit altceva. Eu le-am sugerat, fiind o tradiție a bisericii catolice casele de bătrâni, grădinițele și așa mai departe, să se gândească să facem acolo o casă de bătrâni. Dar nu par a fi prea interesați, au avut ceva eșecuri la Timișoara, cu Casa “A.M.G” și cu copiii din casele de copii. Eu aștept un răspuns oficial la propunerea pe care le-am făcut. Să vedem poziția dânsilor.

Care credeți că ar fi prioritatea absolută a locuitorilor din Periam?

Priorități sunt foarte multe, cele de care v-am spus, dar și cele de care nu v-am spus. Nu întotdeauna poți avea ca prioritate ceea ce vrei, ci pe cele la care poți să fii ajutat. La momentul acesta știu că există intenții bune dar cel mai tare mă doare problema apei, a canalizării și cea a școlii generale. În viitor comunele timișene trebuie să arate ca un orașel, pentru că a avea apă curentă și canalizare într-o comună mi se pare în secolul al XXI-lea absolut necesar.

Parcul din centrul comunei Periam

Variaș

Victor MELENTE:

“DOAMNELE SUNT MAI DISCIPLINATE DECÂT BĂRBAȚII”!

Centrul de Îngrijire și Asistență Variaș, director Victor Melente, inginer zootehnist, din Timișoara, stabilit în anul 1986 în comuna Variaș din cauza meseriei.

Domnule director, ce fel de persoane sunt asistate în acest centru?

Centrul de îngrijire și asistență cuprinde servicii care se adresează exclusiv persoanelor cu handicap care sunt instituționalizate. Persoanele de aici au în general afecțiuni specifice vârstei înaintate pentru că deși sunt persoane în vârstă nu sunt toți pensionari. Acest domeniu ar trebui atins de autoritățile locale care ar trebui să dezvolte niște servicii care să vină în întâmpinarea acestor nevoi ale populației.

De unde vine finanțarea Centrului în acest moment?

Prin componeta socială a Guvernului României, prin Consiliul județean și consiliul local, pentru că Legea 215 a finanțelor publice locale spune că ordonatorul principal de credite este consiliul local. Faptul că ne află pe raza consiliului local Variaș atrage după sine finanțarea prin bugetul consiliului local.

Spuneți-mi, Consiliul local Variaș chiar vă poate sprijini îndeajuns?

Nu prea... Sumele se derulează prin Consiliul local dar un sprijin venit numai din partea Consiliului local nu poate fi de ajuns.

Există posibilitatea autofinanțării?

O parte din sumele necesare funcționării acestei instituții provin din contribuția acestor beneficiari și fac parte din buget.

La Centrul de asistență din Ciacova al „Caritas” bătrânii se încredințează instituției, renunță la tot ce au, donează pensia iar instituția se îngrijește ca să nu le lipsească nimic.

Este total diferit la noi pentru că la Ciacova casa de bătrâni este a unei asociații neguvernamentale. Noi facem parte dintr-un program social al Guvernului României și aceste instituții sunt finanțate numai din bugetul con-

solidat al statului, cu o mică contribuție din partea beneficiarilor care este stabilită prin lege și care, procentual, reprezintă aproximativ 7-8% din cheltuielile totale pentru o persoană timp de o lună. Dacă cineva care e internat, să presupunem, are o proprietate și vrea să o dăruiască acestui centru o poate face sau nu?

În acest moment legislația nu prevede nimic în acest sens. Dar orice donație venită din partea unei persoane fizice sau juridice poate intra în patrimoniul instituției iar aceasta ne ajută. Nu se poate dona însă un apartament sau o casă de către cei asistați. În

talitatea că statul rezolvă totul iar oamenii nu își mai fac griji pentru ziua de mâine pentru că statul este obligat să le „rezolve” toate problemele. Marea majoritate a celor instituționalizați la Centru sunt pensionari. Sunt cele două categorii de pensionari: de stat și de la CAP. Sunt și persoane care nu au nici un fel de venit, dar au vârsta și certificatul de persoană cu handicap, lucru obligatoriu pentru a ajunge într-o astfel de instituție. În acest moment, legea spune că dacă persoana are posibilități, își plătește acea contribuție lunară de întreținere stabilită prin forurile statului și care în a-

au o pensie de 7-8 milioane de lei și care contribuie tot cu suma de 1.750.000 de lei.

Se mai ajută bătrânii între ei?

Nu prea. Se instalează un fel de indiferență și o răutate și devin nepăsători la nevoile și necazurile celui de aproape. Foarte puțini sunt cei care arată mărinimie fac gesturi de solidaritate și ajutor. Eu vă relatez aspectele pe care le întâlnesc concret, zi de zi, în această unitate și am totuși o experiență de șase ani în acest loc.

Care e istoria Centrului ?

Este una destul de recentă. Clădirea administrativă a fost construită în anul 1980 de Consiliul local pe când aici exista un internat școlar. Atunci s-a construit cantina și pavilionul administrativ. În 1993 s-a înființat această instituție. Am încercat în ultimii ani să ridicăm confortul de aici. Caloriferele au existat dar am trecut pe sistemul de încălzire cu gaze naturale pentru că am avut privilegiu să se introducă gaz metan în comună, ceea ce a diminuat foarte mult cheltuielile cu încălzirea pe timpul iernii. Din același motiv, am înlocuit geamurile de la cantină cu termopane, pentru că nu se putea lua masa la 12 -14 grade Celsius. În fiecare an ne-am propus să ridicăm condițiile de îngrijire și conviețuire în această unitate. Se face totul cu pași mărunți, în funcție de sumele care ne sunt puse la dispoziție de Consiliul Local sau care le putem aloca acestui complex din alte fonduri. Instituția are în prezent un număr de 33 de angajați, împreună cu mine. Avem un medic generalist cu jumătate de normă care se ocupă de eventualele cazuri care pot apărea în Centru. Cele mai dificile cazuri le trimitem însă cu ambulanța la Timișoara sau la Sănnicolaul Mare. Capacitatea Centrului de Asistență este de 50 de paturi dar acum sunt ocupate doar 40.

Asistații primesc trei mese pe zi?

Trei mese și două suplimente, unul dimineața la ora 10, iar celălalt seara la ora 20. Aici, sumele

Energoterapie în grup la Centrul de de Îngrijire Asistență Variaș

schimb, se poate face o virare de bani în contul instituției. Cred că ar fi singura posibilitate în acest moment.

Am comparat cele două sisteme de asistență, cel de la Ciacova și cel din Variaș, pentru că obiectul muncii este același...

Subiectul este comun dar primiv lucrurile în mod diferit și de aceea suntem și în poziții diferite. Sistemul capitalist este însă mult mai pragmatic. Din păcate, la noi protecția socială s-a întins mai mult decât i-ar fi de fapt limitele și rezolvă alte aspecte ale vieții, printre care și acela al omului care odată obișnuit să primească nu mai muncește. E vorba și de men-

cest moment se ridică la un cuantum de 1.750.000 lei pe lună. Cine are o pensie mai mică plătește 80% din pensie și 20% îi revin pentru cheltuieli personale.

În situația unei persoane cu o pensie de 300.000 de lei pe lună, ceea ce îi rămâne persoanei internate înseamnă 60.000 de lei. Cam ce ar putea să facă cu acești bani?

Cineva a hotărât ca după o viață de muncă în CAP atât să i se cuvină, ca bani. Am exagerat un pic spunând 300.000 de lei, de fapt este vorba de 480.000 de lei pe lună, dar tot derizoriu este. Ce este greșit, cred eu, în această politică a pensiilor este cealaltă extremă, cea a persoanelor care

Frământările directorului Victor Melente...

sunt clare și precise. Alocația zilnică de hrană este de 70.000 de lei sumă în care trebuie să ne încadrăm și pe care nu avem voie să o depășim.

Dacă vă arăt lista zilnică de alimente veți vedea că ne încadrăm undeva la 3.400 de calorii, ceea ce este cu mult peste necesarul unui adult iar pentru persoanele vârstnice, trecute de 60 de ani și fără activitate fizică intensă se recomandă în jur 1.800 - 2.200 de calorii pe zi.

Îi răsfățați...

Îi răsfățăm, se poate spune și așa! Ca un amănunt picant, eu mi-am făcut obiceiul de a respecta anumite rigori ale medicinei așa că îi și cântărim la intrarea în unitate. Constatăm că după 3-4 luni petrecute aici mai toți pun în greutate în jur de trei-patru kilograme...

Care este în acest moment procentul femeii-bărbăți în instituția dumneavoastră?

Aproximativ egal, dar tendința este de a mări numărul doamnelor și de a reduce numărul bărbaților. Din motive obiective, așa spune, doamnele sunt mai disciplinate decât bărbații...

Găsesc bătrânii aici liniște sufletească?

Noi dorim să le asigurăm și activități potrivite... Îi angrenăm în diferite activități, printre care se numără și energoterapia. Unii au grijă, foarte puțini, e drept, de grădina de legume cu ajutorul căreia le îmbunătățim meniul zilnic. Sunt, de fapt, activități care urmăresc să le distragă atenția de la statutul lor de persoane cu handicap...

Evelynne Vaum

Comisia de Sănătate și Protecție Socială atinge un sector de activitate foarte important din cadrul instituțiilor publice aflate în subordinea CJT. În cele șaptesprezece ședințe curente desfășurate de Comisie în cursul anului 2005 și în cele unsprezece desfășurate în prima jumătate a anului 2006 au fost prezentate informări, situații, rapoarte și s-au luat Hotărâri privind diferitele aspecte care tre-

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

bui au rezolvate cu prioritate și în mod eficient. Aș aminti, astfel, printre Hotărârile adoptate de Comisie în cursul anului 2005 următoarele: Hotărârea pentru modificarea prevederilor art. 1 și 2 din Hotărârea nr. 81/2002 privind constituirea Comisiei Antisărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale a județului Timiș; Hotărârea privind darea în folosință gratuită a unor spații cu destinația- servicii medicale publice - din imobilul situat în strada I. Văcărescu nr. 23; Hotărârea privind stabilirea costului anual pentru un copil protejat în anul 2005; Hotărârea privind înființarea, organizarea și funcționarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș; Hotărârea privind aprobarea Planului Județean de

restructurare a sistemului rezidențial pentru persoanele cu dizabilități din județul Timiș etc. În cadrul ședințelor Comisiei de Sănătate și Protecție Socială desfășurate de la începutul anului 2006 și până în prezent au fost dezbătute referate și proiecte importante, cum ar fi: Raportului General privind activitatea de protecție a copilului în anul 2005 și Proiectul de Hotărâre privind aprobarea bugetului propriu și a bugetelor instituțiilor serviciilor publice și unităților autofinanțate de sub autoritatea CJTimiș pe anul 2006. S-a luat de asemenea în discuție oportunitatea dotării unui elicopter de la Aviația Utilitară Timiș cu aparatură medicală în scopul intervențiilor de urgență. Membrii Comisiei de Sănătate și

Protecție Socială au vizitat Centrele de Plasament din Lugoj (Nr. 11, Nr. 10, Nr. 4 și Nr. 3) și cele din Găvojdia (Nr. 6 și Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică) Casa de bătrâni din Ciacova, Centrul de Asistență Variaș, Centrul de Plasament de tip Familiar din Periam, Căminul pentru Persoane Vârstnice din Jimbolia, Căminul de Bătrâni din Comloșu Mare dar și anumite servicii ale DGASPC din municipiul Timișoara care se implică major în soluționarea problematicei copilului. Personal, am participat la mai multe conferințe, seminarii, întruniri și mese rotunde, cum au fost cele intitulate “Asistența Socială în Mediul Rural”, Împreună cu persoanele cu surditate”, “Proiect - Sănătatea Familiei în mediul ru-

ral”, Protecția socială a persoanelor cu dizabilități”, “Indicele de natalitate, problemă națională”, “În slujba sănătății”, desfășurate în parteneriat sau cu sprijinul Direcției de Sănătate Publică Timiș, Asociației Asistenților Sociali din Banat, Consiliului Județean Timiș, Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, SENSE International, Federației Caritas a Diacezei Timiș și Uniunii Adam Muller Guttenbrunn. Pentru a cunoaște problematica socială, și nu numai, ridicată de cetățenii din județ, am fost prezentă cât mai des posibil la ședințele consiliilor locale din Recaș, Becicherecul Mic, Pietroasa, Tomești, Belinț, Sănnicolaul Mare, Lovrin.

prof. univ. dr. Rodica Cinca, consilier județean

Dudeștii Noi

Primarul Alin Nica:

“Roadele muncii noastre se vor vedea pe termen mediu și lung”

Cum au decis cei din Dudeștii Noi să-și facă comună?

Acum șase ani s-a format un grup de cetățeni care au dorit reînființarea vechii comune Besenova Nouă, redenumită Dudeștii Noi după 1968. Printre aceștia a fost și tatăl meu. În anul 2003 a avut loc referendumul pentru a se stabili dacă vom fi sau nu comună. Toți dudeștenii vroiau să ne separăm de Becicherec pentru că avem o identitate proprie, diferită de cea a lor. Identitatea a fost preluată de la nemții care au locuit la Besenova Nouă, chiar dacă acum este acolo un conglomerat de oameni veniți din diferite regiuni ale țării. Oameni care nu sunt uniți și, de aceea, eforturile noastre se îndreaptă către formarea unei identități proprii. Aceste lucruri le facem prin acțiuni socio-culturale, sportive, ne întâlnim destul de des, chiar recent am avut un campionat de fotbal. Avem câteva manifestări care au devenit tradiție, cum ar fi de exemplu, Zilele comunei, seminarii cu diferite teme, precum “Identitatea comunei”.

Care era potențialul economic al locului atunci când ați devenit primar?

Potențialul economic al comunei cu 2.500 de locuitori consta într-un gater, 13 societăți comerciale, (majoritatea magazine), câteva asociații agricole. Planul meu a fost să dezvolt o zonă de mică industrie și de servicii. Având în vedere că suntem aproape de Timișoara, dorim dezvoltarea de cartiere rezidențiale. Avem două PUZ-uri în lucru, parcelele pentru case

fiind scoase la licitație la un preț începând cu 5 euro pe metru pătrat. Numărul firmelor a crescut de patru ori, fiind acum peste 50 de firme, între care și o fabrică de mobilă care a investit 2 milioane de euro în renovarea unui fost IAS și care a devenit un fel de mini parc de servicii. Bugetul primăriei a crescut de la 6 miliarde de lei în 2004 la 18 miliarde. Chiar dacă avem o creștere susținută a veniturilor și o colectare foarte bună, anul trecut de 92 la sută, nevoile noastre sunt mult mai mari decât bugetul. Pentru o dezvoltare susținută în ultimii doi ani am dublat impozitele, măsură pe care am preferat să o luăm în primii ani decât înainte de campania electorală din 2008. Creșterile sunt moderate iar pentru a acoperi toate nevoile ar trebui să avem un buget aproximativ de 70 de miliarde de lei. Cred că în trei ani vom ajunge la acest buget, deși în momentul de față suntem cea mai slabă comună periurbană din Timiș dar și ultima care a apărut.

În ce va investi primăria banii pe care îi obține din vânzări sau din concesiuni de terenuri?

Avem de făcut drumul comunal ce ne leagă de DN6. Avem în lucru un proiect de hotărâre de guvern pentru alocarea acestei sume. O altă prioritate este canalizarea. Lucrăm la un proiect pentru canalizare și avem și două idei pentru sursa de finanțare: Ordonanța 7 a Guvernului privind drumurile și podetele, ce cuprinde și o măsură pentru canalizare, fie prin politici sectoriale, iar aici discutăm de

APCAN și Consiliul Județean. O altă variantă ar putea fi accesarea directă a Fondului pentru Dezvoltare Rurală.

Școala din comună a fost renovată anul trecut.

Anul trecut în iarnă am schimbat ferestrele și în fiecare an renovăm și modernizăm câte o parte. Avem o școală nouă construită acum doi ani pentru ciclul primar, așa că trebuie renovată doar clădirea în care își desfășoară activitatea clasele V-VIII, unde trebuie însă investiți bani serioși.

Ce s-a realizat de la începutul mandatului de primar și ce vă propuneți în continuare?

Am reușit să rezolvăm o parte din problema alimentării cu apă. Beneficiem în acest moment în proporție de 80 la sută de alimentarea cu apă, am modernizat doi kilometri de rețea și am extins cu încă unul, am schimbat țevile vechi care erau ruginite și calitatea apei avea de suferit. În același timp, cu ajutorul APCAN, am forat un puț anul trecut, urmând ca într-o lună, maxim două, să trecem la extinderea alimentării cu apă, acoperind cele 20 la sută din procentele rămase neacoperite.

Ce comună periurbană din județul Timiș ar putea fi un model pentru Dudeștii Noi?

Eu spun că noi avem o identitate proprie, dar am încercat să iau ce e bun de la fiecare. De exemplu, în Dumbrăvița mi-a plăcut modul în care a fost tratată problema învătămintului. Avem și noi un ziar local care este gratuit deoarece interesul meu este ca informația

să ajungă la cetățean.

Cum vă înțelegeți cu fosta conducere a primăriei Becicherec în momentul de față?

Acum ne înțelegem bine. Fostul viceprimar Jula a venit prin transfer de la fosta comună și acum este angajatul primăriei Dudeștii Noi. S-a retras din activitatea politică. Fostul primar Hristu Mita este consilier local. Legat de fosta administrație încerc să nu privesc în trecut, ci să mă uit în viitor, să lăsăm orice animozitate deoparte pentru că avem probleme serioase de rezolvat la nivelul comunei, cum ar fi și cea a delimitării de comunele din jur, inclusiv de municipiul Timișoara, pe care sper să le rezolvăm cât de curând. Există un proiect de lege în Parlament care va rezolva acest tip de litigii.

Nu avem probleme de delimitare cu comuna din care m-am desprins, Becicherecul Mic, dar am avut și avem probleme de delimitare cu celelalte comune din jur. S-au făcut protocoale în urma punerilor în posesie și primăriile care au pus în posesie acolo au considerat că terenul acela este al lor și astfel, s-a modificat și granița administrativă. Atât timp cât nu știm cine este proprietarul, nu putem încasa nici impozitele!

Mai aveți de acordat titluri de proprietate?

La Legea 247 mai avem 16 revendicări. Aceasta este ultima lege de retrocedare a proprietăților conform căreia se retrocedează integral terenurile. În total, mai sunt 72 de hectare revendicate, în me-

die cam cinci hectare pe revendicare.

Sunteți unul dintre membrii supleanți ai României în Comitetul Regiunilor Europene.

Am participat luna aceasta (luna iunie 2006, n.r.) la o sesiune plenară la Bruxelles. Vrem să punem la punct și noi o microregiune în Timiș, și anume Timiș Nord. Avem deja un proiect ce ar cuprinde șapte comune: Dudeștii Noi, Becicherecul Mic, Biled, Satchinez, Orțișoara, Variaș și Șandra. Este vorba de un proiect de colectare și gestiune a deșeurilor menajere (proiect în valoare de 550 000 de euro). Vom face o stație de sortare, în fiecare comună făcându-se o colectare selectivă a deșeurilor, acest proiect având și o componentă de educare a populației. Dintr-un motiv pur tehnic, proiectul este condus de comuna din mijloc, Satchinez.

Ce ați vrea să transmiteți cetățenilor din Dudeștii Noi?

Cetățenii trebuie să știe că administrația locală face tot posibilul să le rezolve problemele și, de asemenea, mai vreau să se știe că nu am pierdut nici o oportunitate de a aduce bani în comună. Ținând cont că atunci când am intrat în primărie nu aveam nici măcar un scaun pe care să stau, eu cred că s-a făcut tot ce a fost posibil cu resursele disponibile. Bineînțeles, roadele muncii noastre se vor vedea pe termen mediu și lung...

E. Vaum

Cu cireșe la urechi

În ianuarie 2004, cu gândul la alegerile locale din iunie, am intitulat editorialul publicației partidului din care fac parte în același mod: “Cu cireșe la urechi” Suntem în iunie 2006, este vremea cireșelor la urechi, dar și în coșurile culegătorilor și în gândurile noastre, sub forma împlinirilor și neîmplinirilor din primii doi ani de mandat.

Dacă ar fi să subliniez câteva date despre mine nu am să vă trimit la pagina CJT, ci am să spun că m-am născut într-o localitate care, prin importanța gării pe care o avea, mi-a prilejuit prima întâlnire cu înalte oficialități, președintele de atunci al Ungariei, timp în care harnicii angajați ai depoului CFR din Piatra-Olt așa sau locomotiva necesară deplasării spre Cluj, trenul venind dinspre București.

Nu știu dacă copilului de atunci i s-a născut gândul de a deveni persoană publică. Știu doar că profesorii noștri ne-au antrenat în tot felul de activități artistice, concursuri, care mai de care, astfel încât am câștigat experiența

necesară întâlnirilor cu mulți oameni, de la înalțimea scenei, mai mare sau mai mică, pe care urcam, producându-mi, acum, clipe de reală duișie la amintirea lor.

Liceul din orașul lui Ion Minulescu și al lui Eugen Ionesco - Slatina - mi-a prilejuit întâlnirea cu profesori de excepție care mi-au călăuzit pașii în perioada tulbură a marii colectivizări și abia târziu, la maturizarea noastră politică, după 1989, am aflat lucruri cărora nu le puteam găsi rostul, atunci.

Anii petrecuți în Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic “Traian Vuia” (nici acum nu știu ce i-a determinat pe unii să-i schimbe numele) au rămas cei ai marilor deschideri, 1965-1970, urmate de acel declin, încet dar sigur, până în decembrie 1989, când ne-am câștigat dreptul de vorbi, gândi și realiza liber tot ceea ce ne dorim, dacă avem cu ce și dacă instabilitatea legislativă din toate domeniile ne-ar permite-o cu adevărat.

Dacă în liceu am văzut prima operetă, “CRAI NOU,” pusă în

scenă și jucată de talentații mei profesori pe scena Teatrului de vară din Slatina de Olt, în facultate am avut dascăli la fel de minunați care, pe lângă tainele rezistenței materialelor, ne-au trimis săptămânal la Filarmonică. Iată tot atâtea explicații pentru înclinația mea spre domeniul culturii și al învățămîntului pe care l-am slujit 30 de ani, împletind latura practică a inginerului din mine cu vocația de a face ceva pentru semenii tăi, la catedră, pe scenă sau în arena politică. Vremurile copilăriei nu ne-au permis, mie și fraților mei, să “furăm” meseria de pictor a tatei, ucenic al celor de la mânăstirile din județul Vâlcea. Poate curajul lui și al mamei de a merge în audiență la prim secretarul de partid de atunci al Oltului, pentru o construcție de biserică în comuna mea natală, devenită oraș, ne-a fost transmis nouă, copiilor. Biserica s-a construit, dar timpul nu a mai avut răbdare ca el să picteze micile vitralii prevăzute în construcția bisericii. Numele mamei, al meu și al celor două fiice cu care m-a binecuvântat Dumnezeu se află pe icoana Sfântului Nicolae realizată de artiștii care au pictat biserica. Una similară, executată de tata, se află în apartamentul meu. Mă veghează și mă încurajează.

O înșurire a tuturor activităților pe care Comisia pentru cultură, învățământ, tineret și sport le-a parcurs se găsește în raportul meu de activitate pe anul 2005 și în presa locală care a marcat participarea mea ca membru al acestei importante Comisii dar care, din motive care nu fac subiectul prezentului articol, are de traver-

sat o perioadă de luptă cu prejudecățile atâtor factori de decizie centrali pentru atingerea scopului nobil al școlii și culturii românești într-o societate pe care ne-o dorim cât mai sănătoasă.

Dacă ar fi să mă refer doar la campania de pregătire a Agendei Culturale pe 2006 aproape că ar fi necesară o romanțare a celor cinci întâlniri zonale cu primarii, referenții culturali și bibliotecarii și nu știu dacă economia editoriaală a Agendei CJT ar avea spațiul necesar. O nuanțare cred că trebuie totuși făcută. De la referenții culturali foarte energici, interesați de activarea vieții culturale în comunele județului, până la proaspeții angajați în această calitate, dar care nu știu încă ce au de făcut, se pot enumera și situațiile în care este imposibil să lămurim Consiliile Locale de necesitatea acestor activități. Lipsa de comunicare dintre aceștia și conducerea Primăriilor ar fi o explicație, dacă am elimina lipsa de suflu, de elan a altora din comunitățile unde problema banilor nu există, având parte de primari foarte buni gospodari.

Prezentă la o serie de acțiuni ale instituțiilor din subordinea CJT sau cele rezultate din parteneriatele noastre, am putut spune prin cuvântul de deschidere cât de hotărâtă este Comisia noastră să fie prezentă, utilă și eficientă în tot ce și-a propus prin agenda de lucru care, în afara ședințelor de comisie și plen, mai numără și cele peste 1600 de activități aprobate, o altă dovadă că am făcut o campanie eficientă de promovare a specificului Comisiei noastre. Nu cred că se supără ci-

neva dacă aș mulțumi Centrelor zonale unde au avut loc întâlnirile de suflet și de analiză, primarilor acelor localități unde am dezbătut idei, am visat împreună la o agendă bogată în 2006. În ordinea cronologică a desfășurării acestor întâlniri aș mulțumi primarilor din Lovrin, Făget, Ciocova și Buziaș, dar și conducerii C.C.A.J. Timiș din cadrul C.J.T. care veghează și la tehnica finanțării și a documentelor necesare decontărilor cerute de zilele noastre. Comunitățile din Beba Veche și Jimbolia au și ele dreptul de a se bucura de sprijinul primarilor în acțiuni variate, multe cuprinse în capitolul agendei noastre special destinat Euroregiunii DKMT.

Ar fi multe de spus. Sunt lucruri interesante care pot fi amintite dar toate greutățile ivite în diferitele ipostaze ale activității noastre au avut darul de a ne face mai organizați, mai eficienți, după cum sunt activități despre care se poate scrie un număr întreg de revistă dacă mi s-ar cere și dacă aș organiza bugetul de timp pe care l am, având în vedere faptul că anumite responsabilități contractuale mă obligă la o organizare mai atentă a timpului meu...

Dorind tuturor cititorilor din județul Timiș o vacanță liniștită, o vară nu prea fierbinte pe scena politică a județului și a țării, să luăm coșurile goale pe care să le umplem, fie și din cireșii imaginari. Să ne atârnăm, cu drag și dor de viață, mari, reale și coapte, cireșe la urechi...

Ing. Ștefania Stegăroiu
prof. gradul I
consilier județean

MIC ATLAS ADMINISTRATIV AL JUDEȚULUI TIMIȘ

COMUNA DUDEȘTII NOI - ANUL 2006

Sediul consiliului local:

Dudeștii Noi nr.139, telefon 378294

Primar: Alin Nica

Viceprimar: Petre Zegheanu

Secretar: Nicolae Gehl

Repere istorice:

- 1717 - atestată documentar;
- comuna a fost reînființată în baza Legii nr.84/2004.

Populația stabilă la 1 ianuarie 2005 - total = 2313 persoane, din care:

- masculin = 1151 persoane
- feminin = 1162 persoane

Numărul locuințelor la 31 decembrie 2004 = 788

Număr posturi în primărie - total = 18, din care:

- funcționari publici = 8
- personal contractual = 10

Număr consilieri = 11

Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Repararea drumurilor asfaltate DC 45 de pe raza comunei Dudeștii Noi;
- Efectuarea de reparații la clădirile școlii, grădiniței și a primăriei;
- Realizarea de reparații pentru îmbunătățirea sistemului de iluminat stradal de pe raza comunei;
- Acțiuni de pietruire a străzilor din interiorul comunei;
- Lucrări pentru reabilitarea și extinderea rețelei de apă de pe raza comunei.

Proiecte cu finanțare (cofinanțare) externă în

derulere:

- Primăria informatizată – program Phare cofinanțat de la Fondul de modernizare pentru dezvoltarea administrației la nivel local.

Sume pentru bugetul local repartizate prin C.J.Timiș (Hotărârea nr.116/22.12.2005):

- Sume din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate - total = 613,35 mii lei, din care:
- cheltuieli de personal învățământ = 423,55 mii lei
- Suma defalcată din TVA pentru drumurile județene și comunale = 110,00 mii lei
- Suma defalcată din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale = 95,97 mii lei
- Cota defalcată din impozitul pe venit (22% la dispoziția CJT) pentru echilibrarea bugetelor locale= 174,05 mii lei

12. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (ajutoare sociale) = 135

Instituții școlare:

- Școală generală cu clasele I-VIII = 1: Dudeștii Noi;
- Grădiniță cu program normal = 1: Dudeștii Noi;
- Grădiniță cu program prelungit = 1: Dudeștii Noi.

Instituții sanitare:

- Cabinete medicale = 2: Dudeștii Noi;
- Farmacie umană = 1: Dudeștii Noi.

Instituții culturale:

- Cămin cultural = 1: Dudeștii Noi.

COMUNA FOENI - ANUL 2006

Casa
Simion Ghibaur
(1913)

Sediul consiliului local:

Foeni nr.381, telefon 413401

Primar: Miomir Cizmaș

Viceprimar: Ghilezan Viorel

Secretar: Claudia Șeitan

Repere istorice:

- 1289 - localitatea este atestată documentar sub numele Föen;
- sec.XVIII - este în proprietatea familiei Mocioni;
- 1772 - întemeierea localității Cruceni din coloniști germani;
- 1875 - zidirea bisericii ortodoxe române;
- 1892 - înființarea corului bărbătesc.

Populația stabilă la 1 ianuarie 2005 - total = 1733 persoane, din care:

- masculin = 821 persoane
- feminin = 912 persoane

Numărul locuințelor la 31 decembrie 2004 = 670

Număr sate componente, localități aparținătoare:

Cruceni.

Număr posturi în primărie - total = 17, din care:

- funcționari publici = 8
- personal contractual = 9

Număr consilieri = 11

Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Amenajarea a patru apartamente sociale în imobilul cu nr.56 Foeni;
- Terminarea reparațiilor la Școala generală cu clasele I-VIII Foeni și Școala primară cu clasele I-IV Cruceni;

- Amenajarea terenului de fotbal din localitățile Foeni și Cruceni;

- Finalizarea rețelelor de distribuție gaze naturale.

Sume pentru bugetul local repartizate prin C.J.Timiș (Hotărârea nr.116/22.12.2005):

- Sume din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate - total = 312,96 mii lei, din care:
- cheltuieli de personal învățământ = 205,03 mii lei
- Suma defalcată din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale = 117,68 mii lei
- Cota defalcată din impozitul pe venit (22% la dispoziția CJT) pentru echilibrarea bugetelor locale= 213,42 mii lei

12. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (ajutoare sociale) = 160

Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare microbuzul TM 46 CJT din 2000;
- Trasee de deplasare: Foeni-Cruceni și Foeni-Grăniceri;

- Numărul elevilor navetiști = 39

Instituții școlare:

- Școală generală cu clasele I-VIII = 1: Foeni;
- Școală primară cu clasele I-IV = 1: Cruceni;
- Grădiniță cu program normal = 2: Foeni și Cruceni.

Instituții sanitare:

- Dispensare medicale = 2: Foeni și Cruceni;
- Dispensar veterinar = 1: Cruceni.

Instituții culturale:

- Cămine culturale = 2: Foeni și Cruceni.

COMUNA PECIU NOU - ANUL 2006

Sediul consiliului local:

Peciu Nou nr.189, telefon 414500

Primar: Luchin Ignia

Viceprimar: Ioan Fărcălău

Secretar: Lidia Miatov

Repere istorice:

- 1724-1728 - localitatea a fost colonizată cu familii din Germania;
- 1774 - zidirea bisericii romano-catolice;
- sec.XVII - familii de sârbi se stabilesc în Sânmartinu Sârbesc și Dinaș (Seliște);
- 1835 - zidirea bisericii ortodoxe sârbe de la Dinaș;
- 1890 - este reședință de comună cu 2254 locuitori;
- Dinaș (1717), Sânmartinu Sârbesc (1416);
- 1895 - pe teritoriul localității se găsesc obiecte din epoca de piatră.

Populația stabilă la 1 ianuarie 2005 - total = 4799 persoane, din care:

- masculin = 2351 persoane
- feminin = 2448 persoane

Numărul locuințelor la 31 decembrie 2004 = 1726

Număr sate componente, localități aparținătoare:

Dinaș și Sânmartinu Sârbesc.

Număr posturi în primărie - total = 15, din care:

- funcționari publici = 10
- personal contractual = 5

Număr consilieri = 13

Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Reabilitarea rețelei de apă a comunei Peciu Nou;
- Construcția unui complex cultural în localitatea Peciu Nou;
- Reabilitarea drumurilor comunale.

Sume pentru bugetul local repartizate prin

C.J.Timiș (Hotărârea nr.116/22.12.2005):

- Sume din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate - total = 1404,46 mii lei, din care:
- cheltuieli de personal învățământ = 1193,74 mii lei
- Suma defalcată din TVA pentru drumurile județene și comunale = 63,00 mii lei

- Suma defalcată din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale = 225,01 mii lei

- Cota defalcată din impozitul pe venit (22% la dispoziția CJT) pentru echilibrarea bugetelor locale= 408,09 mii lei

12. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (ajutoare sociale) = 150

Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare autovehiculul TM 05 SXX din anul 2005;

- Traseul de deplasare: Peciu Nou-Dinaș-Sânmartinu Sârbesc;

- Numărul elevilor navetiști = 30

Instituții școlare:

- Liceu cu clasele I-XII = 1: Peciu Nou;
- Școli generale cu clasele I-VIII = 2: Dinaș și Sânmartinu Sârbesc;
- Grădinițe cu program normal = 3: Peciu Nou, Dinaș și Sânmartinu Sârbesc.

Instituții sanitare:

- Dispensare medicale = 4: Peciu Nou (2), Dinaș și Sânmartinu Sârbesc;
- Farmacie umană = 1: Peciu Nou.

Instituții culturale:

- Casa de cultură = 2: Dinaș și Sânmartinu Sârbesc;
- Bibliotecă = 1: Peciu Nou.

COMUNA PERIAM - ANUL 2006

Sediul consiliului local:

Periam nr.987, telefon 375001

Primar: Rodica Boancăș

Viceprimar: Pinteza Iosif

Secretar: Angelica Dumitraș

Repere istorice:

- 1330 - localitatea sub denumirea de PRIAMUS aparținea de Cenad;
- sec.XVI - reședința unui sandgiac;
- 1723, 1756, 1764-1765 - colonizări de familii din Germania;
- 1768 - întemeierea localității Pesac cu români din Sâmpetru Sârbesc;
- 1806 - zidirea bisericii ortodoxe române din Pesac.

Populația stabilă la 1 ianuarie 2005 - total = 6458 persoane, din care:

- masculin = 3174 persoane
- feminin = 3284 persoane

Numărul locuințelor la 31 decembrie 2004 = 2302

Număr sate componente, localități aparținătoare:

Pesac.

Număr posturi în primărie - total = 16, din care:

- funcționari publici = 11
- personal contractual = 5

Număr consilieri = 15

Piețe - târguri:

- Piață agroalimentară Periam - "La Piatră" = zilnic;
- Piață agroalimentară Periam - "La PECCO"-săptămânal = sâmbătă.

Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Finalizare piață Periam;
- Reparații capitale la sediul primăriei din Periam;
- Reparații capitale Liceu Periam;
- Reparații capitale școală și grădiniță Pesac;
- Reabilitare drumuri comunale;
- Înlocuire, extindere coloană apă și extindere canalizare;
- Construcție școală Periam;
- Reparații capitale cămin cultural și bibliotecă

Periam;

- Introducere gaz la Școala cu clasele I-IV Periam;

- Achiziționare autoturism pentru primărie;

- Achiziționare mobilier pentru școli.

Proiecte cu finanțare (cofinanțare) externă în derulare:

- Modernizare străzi în comuna Periam - necontractat = SAPARD.

Sume pentru bugetul local repartizate prin C.J.Timiș (Hotărârea nr.116/22.12.2005):

- Sume din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate - total = 1676,28 mii lei, din care:
- cheltuieli de personal învățământ = 1260,80 mii lei
- Suma defalcată din TVA pentru drumurile județene și comunale = 49,00 mii lei

- Suma defalcată din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale = 231,54 mii lei

- Cota defalcată din impozitul pe venit (22% la dispoziția CJT) pentru echilibrarea bugetelor locale= 419,93 mii lei

12. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr. 416/2001 (ajutoare sociale) = 427

Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare microbuzul TM 70 CJT din anul 2001;

- Trasee de deplasare: Periam-Pesac și Lovrin-Pesac;

- Numărul elevilor navetiști = 52

Instituții școlare:

- Liceu : Periam;
- Școli generale cu clasele I-VIII: Periam și Pesac;
- Școală primară cu clasele I-IV : Periam;
- Grădinițe cu program normal : Periam și Pesac.

Instituții sanitare:

- Dispensare medicale : Periam și Pesac;
- Farmacie umană : Periam.

Instituții culturale:

- Cămine culturale: Periam și Pesac;
- Bibliotecă : Periam.

DOCUMENT

Grein - 2005

Activitățile legate de programul „BANAT- AUSTRIA SUPERIOARĂ” - program european eurorregional de colaborare culturală tradițională - au început în data de 01.06.2005 la Grein, Austria.

Partea română a avut întâlniri cu conducerea landului austriac Oberosterreich și a oferit locuitorilor din Grein posibilitatea de a vedea câteva expoziții interesante, cum ar fi „Legături în timp Timișoara-Austria”, organizată de Muzeul Banatului, dar și cea a artiștilor de la Facultatea de Arte Plastice din Timișoara. Studenții Claselor germane de Actorie din cadrul Facultății de Muzică a Universității de Vest, alături de actorii

Karina Reitch și Rareș Hontzu au susținut mai multe reprezentații ale piesei „Cântăreața cheală”, de Eugen Ionescu (în regia lect. univ. Suto Udvari Andras). Concertele susținute de o orchestră filarmonică formată din elevi ai liceului de Muzică „Ioan Vidu” din Timișoara și studenți ai Facultății de Muzică au impresionat auditoriul austriac. Fiecare eveniment cultural a fost precedat de alocuțiunea vicepreședintelui C. J. Timiș Liviu Borha care pe parcursul contactelor avute cu oficialitățile locale austriece a abordat și problemele economice și administrative specifice județului Timiș. Astfel, în data de 02.06.2005, la des-

chiderea oficială a programului, aceste probleme au fost prezentate d-lui Johan Tanelbock, coordonatorul primarilor din regiune și primar al localității Dechburg, iar la 5 iunie 2005 senatorului Nicolaus Prinz și primarul localității St. Nicols.

Delegația română a fost prezentă în Austria cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii al landului Oberosterreich, al Uniunii Europene și al Fundației Euregio din Austria, care au organizat și finanțat întreaga deplasare. Deși vizita s-a terminat duminică, 5 iunie, un reprezentant al Muzeului Banatului și al Universității de Vest, filarmonica și studenții ac-

tori au rămas la Grein până în 19 iunie, pentru alte activități culturale, dată până la care a fost deschisă și expoziția Muzeului Banatului „Legături în Timp Timișoara - Austria”. La 18 iunie, artiștilor prezenți la Grein li s-a alăturat Ansamblul folcloric din orașul Buziaș, care a susținut un frumos spectacol folcloric.

Evenimentul de la Grein a fost intens mediatizat de presă, printre publicațiile și agențiile de știri care au consemnat activitatea fructuoasă a delegației române în Austria numărându-se „Agenda”, „Adevărul”, „Timișoara”, „Romani-an Global News”, „Renașterea bănațeană.”

Formații culturale austriece din Oberosterreich au venit la Timișoara în perioada 22.06.05 - 25.06.2005 pentru susținerea unor programe similare în Banat. În anul 2006 formațiile Teatrului de păpuși din Austria au susținut gratuit spectacole la Teatrul pentru Tineret și Copii „Merlin” din Timișoara, ca și în alte localități din județ, iar în toamna anului 2006 formațiile de dansuri de la Casa de Cultură din Buziaș se vor deplasa din nou la Grein, o frumoasă așezare austriacă prietenă nouă, timișenilor.

Răzvan Hrenoschi

Teatrul de Stat din Grein

PODUL DE LA CHEVEREȘ

REABILITARE (POD PE DJ.592 KM.22+321
la CHEVEREȘU MARE peste pârâul ȘURGANI)

Lucrarea de reabilitare a podului a constat în refacerea structurii metalice degradate a podului existent, cu un tablier în lungime de 20 m, din grinzi prefabricate din beton armat precomprimat. Totodată s-au realizat și următoarele lucrări :

- îmbrăcăminte asfaltică pe calea podului și rampe;
- parapet metalic pe rampe și pod;
- consolidări rampe;
- pod provizoriu paralel cu podul existent pentru asigurarea circulației;

Prin soluția proiectată s-a asigurat lățimea totală a podului de 10,7 m, din care gabaritul pe pod = 7,8 m. parte carosabilă și două trotuare.

Documentația de execuție a fost elaborată de proiectantul S.C. PATH'S ROUT S.R.L. Timișoara, iar execuția lucrărilor a fost realizată de către S.C. POD CONSTRUCT S.R.L. Timișoara în perioada noiembrie 2004 - octombrie 2005.

Necesitatea lucrărilor de reabilitare a podului amplasat pe drumul județean DJ.592B Timișoara - Bu-

ziaș - Lugoj, intens circulat, a rezultat din faptul că podul existent avea un tablier metalic vechi de cca. 40 ani, cu o parte carosabilă de 5 m, și două trotuare a câte 0,5 m, structura de rezistență a podului având o capacitate portantă extrem de redusă și un grad de uzură avansată, circulația pe pod efectuându-se cu restricții de tonaj, existând în permanență riscul cedării podului.

Valoarea lucrărilor de reabilitare a podului însumează 901,8 mii lei RON.

Florin Ignatoni

